

Wzór
RAPORT SAMOCENY

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza,
al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Zarządzanie

1. Poziomy kształcenia: Studia I i II stopnia
2. Formy studiów: Studia stacjonarne i niestacjonarne
3. Nauki o zarządzaniu i jakości

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Zarządzanie I stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne

Symbol	Treść	Odniesienia do PRK
K_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu genezę i ewolucję zarządzania oraz zależności pomiędzy poszczególnymi elementami systemu zarządzania organizacjami	P6S_WG
K_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu istotę i mechanizmy funkcjonowania organizacji, a także rozwój organizacji oraz cykl ich życia	P6S_WG
K_W03	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady funkcjonowania rynku, zjawiska i procesy zachodzące w jego obrębie, a także relacje organizacji z otoczeniem	P6S_WG
K_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody, techniki i narzędzia stosowane w zarządzaniu organizacjami oraz metody badań społecznych i ekonomicznych	P6S_WK P6S_WG
K_W05	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane koncepcje człowieka opisujące jego zachowanie, teorie motywacji oraz role organizacyjne	P6S_WK P6S_WG
K_W06	Zna i rozumie funkcje, zasady i metody zarządzania, szczegółowe uwarunkowania procesu decyzyjnego, a także możliwości zastosowania tej wiedzy w organizacji	P6S_WK P6S_WG
K_W07	Zna i rozumie znaczenie kultury organizacyjnej i wyjaśnia je w kontekście sprawności funkcjonowania organizacji	P6S_WG
K_W08	Zna i rozumie uwarunkowania ekonomiczne, prawne i etyczne funkcjonowania organizacji oraz zjawisk i procesów w niej zachodzących,	P6S_WK

	a także jej relacji z otoczeniem, w tym zasady ochrony własności intelektualnej	
K_W09	Zna i rozumie zasady w zakresie tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, a w szczególności podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej	P6S_WK
K_U01	Potrafi identyfikować problemy zarządcze oraz ich skutki dla organizacji	P6S_UW
K_U02	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną oraz dzięki właściwemu doborowi źródeł pozyskać odpowiednie informacje przydatne do rozwiązywania problemów i planowania procesów zarządczych zachodzących w różnych obszarach funkcjonowania organizacji	P6S_UW
K_U03	Potrafi podejmować decyzje i wskazywać optymalne rozwiązania wybranych problemów organizacji	P6S_UW P6S_UK
K_U04	Potrafi wykorzystywać odpowiednie metody i narzędzia do prognozowania procesów i zjawisk zachodzących w organizacji i jej otoczeniu	P6S_UW
K_U05	Potrafi stosować wybrane metody, techniki i narzędzia do zarządzania procesami zachodzącymi w organizacji i jej otoczeniu	P6S_UW
K_U06	Potrafi pozyskiwać i przetwarzać informację, z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzi informatycznych	P6S_UW P6S_UK
K_U07	Potrafi posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi i etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu zarządzania	P6S_UW
K_U08	Potrafi umiejętnie komunikować się z otoczeniem, posługując się terminologią specjalistyczną i zawodową, w celu pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji w obszarze zarządzania	P6S_UK
K_U09	Potrafi brać udział w debacie, przedstawiać własne i oceniać opinie innych osób na temat problemów zarządzania, dyskutować o nich	P6S_UK
K_U10	Potrafi przygotowywać podstawowe opracowania pisemne oraz ustne z zakresu zarządzania, przy wykorzystaniu dostępnych źródeł, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U11	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną, pracować w zespole, pełniąc w nim różne role i funkcje	P6S_UO
K_U12	Potrafi samodzielnie doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, planować i realizować własne kształcenie przez całe życie	P6S_UU
K_K01	Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów zawodowych	P6S_KK
K_K02	Jest gotów do uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych instytucji biznesowych oraz wypełniania zobowiązań społecznych, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO
K_K03	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w obszarze zarządzania	P6S_KR
K_K04	Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny oraz dbania o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KR

Zarządzanie II stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne

Symbol	Treść	Odniesienia do PRK
K_W01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu genezę, istotę oraz rodzaje wybranych organizacji, a także relacje zachodzące pomiędzy nimi a otoczeniem	P7S_WG
K_W02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zjawiska i procesy zachodzące wewnątrz i na zewnątrz organizacji oraz złożone zależności występujące pomiędzy nimi	P7S_WG
K_W03	Zna i rozumie w rozszerzonym stopniu metody, techniki i narzędzia opisu, analizy i syntezy procesów zachodzących w organizacjach oraz ich otoczeniu	P7S_WG
K_W04	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu rolę człowieka w kształtowaniu struktur różnych organizacji oraz przebieg procesów i relacji z jego udziałem	P7S_WG P7S_WK
K_W05	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania i strategię działania na rynkach krajowych i międzynarodowych	P7S_WG P7S_WK
K_W06	Zna i rozumie terminologię stosowaną w obszarze zarządzania, w tym również w języku obcym	P7S_WG
K_W07	Zna i rozumie miejsce i rolę zarządzania w systemie nauk, a także główne tendencje rozwojowe nauk o zarządzaniu	P7S_WG
K_W08	Zna i rozumie szczegółowe uwarunkowania ekonomiczne, społeczne, prawne i etyczne, mające znaczenie w obszarze zarządzania, w tym zasady ochrony własności intelektualnej	P7S_WK
K_W09	Zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK
K_U01	Potrafi przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu prawidłowo oceniać procesy i zjawiska zachodzące w organizacji i jej otoczeniu	P7S_UW
K_U02	Potrafi dokonywać krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji problemów związanych z zarządzaniem organizacjami	P7S_UW
K_U03	Potrafi właściwie stosować metod, narzędzia i techniki, w tym również technologie informatyczne, do realizacji zadań w obszarze zarządzania	P7S_UW
K_U04	Potrafi proponować rozwiązanie konkretnego problemu zarządczego i przeprowadzić procedurę podjęcia rozstrzygnięcia	P7S_UW
K_U05	Potrafi prawidłowo przeprowadzić badania wybranych zjawisk i procesów gospodarczych, formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami w obszarze zarządzania, dokonywać prawidłowej analizy i interpretacji wyników	P7S_UW P7S_UK
K_U06	Potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regulacjami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązywania konkretnych problemów w obszarze zarządzania	P7S_UW
K_U07	Potrafi skutecznie komunikować się w typowych sytuacjach zawodowych, posługując się terminologią specjalistyczną i zawodową	P7S_UK
K_U08	Potrafi dyskutować, prezentować własne stanowisko i skutecznie negocjować w zakresie omawianych problemów	P7S_UK P7S_UO
K_U09	Potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł, również obcojęzycznych oraz opracowywać wystąpienia ustne i prace pisemne	P7S_UK
K_U10	Potrafi swobodnie posługiwać się językiem obcym w życiu codziennym, jak i zawodowym	P7S_UK
K_U11	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, kierować zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy	P7S_UO
K_U12	Potrafi samodzielnie dokonywać aktualizacji swojej wiedzy, inspirować innych do podejmowania procesu uczenia się	P7S_UU

K_K01	Jest gotów do dokonywania krytycznej oceny swojej wiedzy i uwzględniania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów zawodowych	P7S_KK
K_K02	Jest gotów do przewidywania wielokierunkowych skutków społecznych podejmowanej przez siebie działalności w ramach opracowywanych projektów na rzecz środowiska społecznego	P7S_KO
K_K03	Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygnięcia dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	P7S_KR
K_K04	Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny, rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej	P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Marcin Jurgilewicz	dr hab. Prof. PRz, dziekan
Marta Pomykała	dr hab. Prof. PRz, prodziekan ds. kształcenia do 30.09.2019
Tadeusz Olejarsz	dr, prodziekan ds. rozwoju WZ
Dariusz Wyrwa	dr inż., Pełnomocnik Dziekana ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
Teresa Piecuch	dr hab. prof. PRz
Kornelia Osieczko	mgr
Agata Warmińska	dr
Alicja Sobkowiak	dr
Oktawia Jurgilewicz	dr, Pełnomocnik Dziekana ds. osób niepełnosprawnych
Artur Stec	dr, Kierownik praktyk studenckich
Paweł Perz	dr, Pełnomocnik Dziekana ds. programu Erasmus+
Arkadiusz Surowiec	mgr inż., Pracownik naukowo-techniczny
Witold Mazur	mgr inż., Pełnomocnik Dziekana ds. systemu antyplagiatowego

Spis treści	
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.....	1
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	4
Prezentacja uczelni	6
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	14
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	18
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	25
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	27
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	35
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	36
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	42
Część III. Załączniki	43
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.....	43
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających.....	58
Spis załączników odnoszących się do tekstu Raportu samooceny - zarządzanie	59

Prezentacja uczelni

Politechnika Rzeszowska im. I. Łukasiewicza jest najstarszą i największą uczelnią techniczną na Podkarpaciu, której początki sięgają 1951 r., gdy w Rzeszowie powstała Wyższa Szkoła Inżynierska. W dniu 1 października 1974 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów została powołana Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza. Kształci studentów na siedmiu wydziałach, które prowadzą 28 kierunków studiów, w tym – jako jedna z dwóch uczelni w Polsce – Politechnika kształci pilotów lotnictwa cywilnego. Po transformacji ustrojowej w 1991 r. w otoczeniu Rzeszowa zaczęło rosnąć zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę zarządzającą, dysponującą kwalifikacjami i umiejętnościami pozwalającymi na funkcjonowanie firm w globalnej gospodarce. Poprzez współpracę z władzami regionalnymi, samorządowymi, przemysłem i środowiskiem kultury, uczelnia nieustannie reaguje na zapotrzebowanie na nowe dyscypliny nauki doskonaląc programy kształcenia, celem przygotowania absolwentów do sprostania wymogom współczesnej gospodarki i poprawy jakości życia.

Wszystkie Wydziały Politechniki Rzeszowskiej współpracują z przedsiębiorstwami zrzeszonymi w Dolinie Lotniczej, jednym z kilku najbardziej rozpoznawalnych w Unii Europejskiej stowarzyszeń przemysłu lotniczego, obejmującego szereg firm. Branża ta, bardzo szybko rozwijająca się, potrzebuje ścisłej współpracy z wyższymi uczelniami Podkarpacia w różnych dziedzinach, nie tylko z zakresu nauk technicznych, ale także w zakresie zarządzania, logistyki, finansów i rachunkowości.

Wydział Zarządzania i Marketingu Politechniki Rzeszowskiej został utworzony zarządzeniem nr 20 Ministra Edukacji Narodowej z 3 sierpnia 1993 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Rzeszowskiej (Dz. Urz. MEN nr 7, poz. 27). Obecna nazwa Wydział Zarządzania przyjęta została w 2010 roku. Od momentu powołania wydziału jego oferta dydaktyczna odpowiada na bieżące zapotrzebowanie otoczenia biznesowego i podlega aktualizacji wraz ze zmianami na rynku pracy, zaś działalność naukowo-badawcza rozwija się w obszarach istotnych dla rozwoju gospodarki kraju i regionu. W strukturze Wydziału funkcjonuje dziesięć jednostek organizacyjnych (stan na dzień 30 września 2019 r.):

- Katedra Ekonomii /ZE/,
- Katedra Marketingu /ZM/,
- Katedra Metod Ilościowych /ZI/,
- Katedra Nauk Humanistycznych /ZH/,
- Katedra Prawa i Administracji /ZP/,
- Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności /ZO/,
- Katedra Systemów Zarządzania i Logistyki /ZL/,
- Zakład Finansów, Bankowości i Rachunkowości /ZF/,
- Zakład Informatyki w Zarządzaniu /ZC/,
- Zakład Nauki o Bezpieczeństwie /ZB/.

Aktualnie działalność dydaktyczna Wydziału Zarządzania obejmuje kształcenie na pięciu kierunkach: Bezpieczeństwo wewnętrzne (I i II stopień), Finanse i rachunkowość (I i II stopień), Logistyka (I i II stopień) oraz Zarządzanie (I i II stopień), Zarządzanie w sporcie (I stopień).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek Zarządzanie funkcjonuje w grupie pięciu kierunków studiów realizowanych na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej. Kierunek Zarządzanie powstał i prowadzony jest od 1993 r.

Studia na kierunku Zarządzanie prowadzone są w ramach pierwszego i drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Od roku ak. 2019/2020 podjęto próbę uruchomienia studiów w języku angielskim. Studia na pierwszym stopniu trwają sześć semestrów i kończą się nadaniem tytułu zawodowego licencjata, studia na drugim stopniu trwają cztery semestry i kończą się nadaniem tytułu zawodowego magistra. Zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia studenci mają do wyboru pięć ścieżek kształcenia. Na pierwszym stopniu są to: *zarządzanie finansami, zarządzanie jakością, nowoczesny marketing, zarządzanie projektami, zarządzanie międzynarodowe*. Na drugim stopniu są to: *rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstw, start-up – kreowanie innowacyjnego biznesu, profesjonalny menedżer, zarządzanie zespołem projektowym, komunikacja w biznesie*.

Kierunek zarządzanie jest przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości. Kierunek ten cieszy się od lat stałą popularnością wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W ostatnich latach Politechnika Rzeszowska, mimo ogromnego zainteresowania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych kierunkiem zarządzanie zdecydowanie obniżyła limity przyjęć, co ma owocować dalszym podnoszeniem jakości kształcenia na tym kierunku.

Koncepcja kształcenia na kierunku wpisuje się w misję Politechniki Rzeszowskiej (załącznik 1.1) oraz odpowiada założeniom Strategii Wydziału Zarządzania (załącznik 1.2). W odniesieniu do misji Uczelni, przejawia się to przez powiązanie ze stwierdzeniem: „Uczelnia poprzez współpracę z różnymi podmiotami z otoczenia stale doskonali programy kształcenia, by umożliwiały przygotowywanie absolwentów do sprostania wymaganiom współczesnej gospodarki, w której istotne znaczenie mają interdyscyplinarne kompetencje, pozwalające na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym”.

Przygotowanie absolwentów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym przez współpracę z władzami regionalnymi, władzami samorządowymi, przemysłem i środowiskiem kultury. Ponadto, prowadzony proces edukacyjny zmierza do wychowania studentów w duchu poszanowania praw człowieka, patriotyzmu, wrażliwości na losy społeczeństwa, szacunku dla państwa i jego obywateli, tolerancji, odpowiedzialności i rzetelności w wykonywaniu swoich obowiązków.

Okresowa, zgodna ze Strategią Wydziału Zarządzania (załącznik 1.2) aktualizacja koncepcji kształcenia na kierunku, zapewnia studentom uzyskanie kwalifikacji, dających gwarancję sukcesu na współczesnym rynku pracy. Wpisuje się w to również realizacja zapisów Strategii o rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej przez wspieranie działań na rzecz uzyskiwania stopni i tytułów naukowych, aktywnego udziału w konferencjach, seminariach oraz w wymianie naukowej, rozwijanie współpracy krajowej i międzynarodowej z ośrodkami naukowymi, szkołami średnimi, przedsiębiorstwami, administracją publiczną oraz organizacjami pozarządowymi poprzez realizację wspólnych prac badawczych i dydaktycznych oraz uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych. Powiązania koncepcji kształcenia z prowadzoną przez Wydział Zarządzania działalnością naukową przedstawia (załącznik 1.3).

Po ukończeniu kierunku zarządzanie absolwent posiada wiedzę i umiejętności pozwalające na sprawne funkcjonowanie w przedsiębiorstwach i instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego. Zdobywa on wiedzę ogólnoekonomiczną oraz specjalistyczne umiejętności, zwłaszcza z zakresu: prowadzenia własnej firmy, kształtowania strategii firm i instytucji, zarządzania finansami, projektowania strategii marketingowej firm, zarządzania personelem, realizacji badań marketingowych, wykorzystania technik sprzedaży, zastosowania najnowszych technologii informacyjnych w praktyce zarządzania, skutecznej autoprezentacji i negocjacji handlowych, analizy i oceny wyników prowadzonej działalności gospodarczej. Efekty te uzyskiwane są w trakcie realizacji koncepcji kształcenia, która przygotowuje studentów kierunku zarządzanie do pracy w takich zawodach i instytucjach jak m.in.: przedsiębiorstwa o różnym profilu działalności (produkcyjne, handlowe, usługowe), firmy doradcze, instytucje otoczenia biznesu, instytucje zajmujące się badaniem rynku i prowadzeniem działalności marketingowej, organy administracji publicznej.

Absolwent studiów pierwszego stopnia zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu zarządzania. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Zdobytą wiedzę i umiejętności umie wykorzystać w pracy zawodowej z zachowaniem zasad prawnych i etycznych.

Na kierunku Zarządzanie praktyka zawodowa obejmuje trzy tygodnie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Koncepcja kształcenia na kierunku Zarządzanie powstała na skutek szeroko pojętej analizy otoczenia. Procesy globalizacji i integracji ekonomicznej, społecznej i politycznej determinują większość przemian zachodzących w otoczeniu współczesnych organizacji. W procesie kształtowania koncepcji kształcenia biorą udział interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Wydział Zarządzania od wielu już lat współpracuje z Podkarpackim Klubem Biznesu (PKB) w zakresie konstruowania planów i programów studiów. Członkowie zespołu oceniającego PKB dokonują konsultacji programu studiów z przedstawicielami środowiska pracodawców celem wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. PKB bazując na opiniach swoich członków cyklicznie przedstawia swoją opinię na temat tego programu. Efektem takich konsultacji jest na przykład aktualizacja kształcenia specjalistycznego w ramach wybieranych przez studentów ścieżek kształcenia. W ciągu ostatnich kilku lat w wyniku takich konsultacji na studiach pierwszego stopnia wprowadzono specjalność *zarządzanie projektami*, a na studiach drugiego stopnia *Start-up – kreowanie innowacyjnego biznesu, Zarządzanie zespołem projektowym*. Aktualizacja objęła również programy pozostałych specjalności.

Wszystkie zamiany planu i programu studiów są również opiniowane przez interesariuszy wewnętrznych. Za pośrednictwem samorządu studenckiego swoje uwagi na temat programu kształcenia przedstawiają studenci kierunku zarządzanie. Warto również podkreślić, że wielu nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Zarządzania to praktycy, którzy zdobyli doświadczenie zawodowe poza uczelnią, wykorzystują je nie tylko w pracy ze studentami, ale także w aktualizacji koncepcji kształcenia i dostosowaniu programów studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Kolejną inicjatywą doskonalenia koncepcji kształcenia także na kierunku Zarządzanie jest Rada Biznesu przy Wydziale Zarządzania. Kolegium to powołane zostało dzięki aktywności władz dziekańskich w 2012 r. i zrzesza liderów biznesu działających głównie w regionie podkarpackim (załącznik 1.4, załącznik 1.5). Obecnie trwają też prace podjęte przez nowe władze dziekańskie w zakresie pozyskania nowych podmiotów do współpracy i poszerzenia obszaru działania Rady, co będzie stanowiło wyjście naprzeciw oczekiwaniom Uczelni, Wydziału, studentów, naukowców i środowiska biznesowego. Rada w jeszcze szerszym zakresie niż dotychczas będzie organem doradczo-opiniodawczym w zakresie spraw związanych z rozwojem

ekonomiczno-gospodarczym, z pozyskiwaniem grantów oraz płatnych staży dla studentów. W jej skład wejdą przedstawiciele środowisk społecznych, gospodarczych, przedsiębiorców oraz pracodawców. Wszelkie podejmowane obecnie działania dążą do wyboru strategicznych partnerów do współpracy. Główny cel Rady to współpraca pomiędzy przedstawicielami biznesu, nauki, instytucji otoczenia biznesu w realizacji wyznaczonych zadań, takich m.in. jak: przedstawianie konkretnych inicjatyw mających służyć ekonomiczno-gospodarczemu rozwojowi Wydziału Zarządzania; wspieranie inicjatyw gospodarczych inicjowanych przez władze diekańskie; ustalanie obszarów współpracy w ramach wspólnych przedsięwzięć przedstawicieli środowiska biznesu i instytucji otoczenia biznesu, Wydziału Zarządzania oraz władz lokalnych, tworzenie mechanizmów wzajemnej współpracy.

Kierując się misją uczelni, w procesie układania i doskonalenia programów dydaktycznych wzięto pod uwagę nie tylko ogólne standardy uczenia się, ale także postęp naukowy i cywilizacyjny powodujący rosnące zapotrzebowanie na ludzi świątliwych i świadomych swego miejsca w społeczeństwie.

Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218) oraz z uniwersalnymi charakterystykami odpowiednio dla poziomu 6 lub 7 (ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Dz.U. 2018, poz. 2153). Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie odniesione są do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia obejmują 9 efektów z kategorii wiedza, 12 efektów z kategorii umiejętności oraz 4 efekty z kategorii kompetencje społeczne, łącznie jest to 25 efektów uczenia się. Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia obejmują 9 efektów z kategorii wiedza, 12 efektów z kategorii umiejętności oraz 4 efekty z kategorii kompetencje społeczne, łącznie jest to 25 efektów uczenia się. Efekty uczenia się są jednakowe dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się realizowane na kierunku zarządzanie obejmują:

- wiedzę z zakresu zarządzania, ekonomii, zarządzania finansami, zarządzania marketingowego, zarządzania projektami, prawa, w szczególności na temat funkcjonowania rynku, zasad zachowań uczestników rynku i relacji między nimi w skali krajowej i międzynarodowej, a także w zakresie podstawowych narzędzi oraz metod ilościowych i jakościowych, w tym technik pozyskiwania i przetwarzania danych, umożliwiających dokonywanie opisu i oceny instytucji ekonomicznych oraz procesów w nich zachodzących,
- umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy z zakresu zarządzania, ekonomii, zarządzania finansami, zarządzania marketingowego, zarządzania projektami, prawa, w praktycznej realizacji zadań zawodowych, rozstrzyganiu dylematów i proponowaniu ich rozwiązań, a także umiejętności interpretacji zdarzeń gospodarczych w aspekcie zarządzania,
- umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie nauk ekonomicznych zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- kompetencje społeczne odnoszące się do etycznego wymiaru pracy zawodowej podczas pełnienia różnego rodzaju funkcji zarządczych w przedsiębiorstwach różnych branż, administracji publicznej oraz w podmiotach niepublicznych.

Kierunkowe efekty uczenia się przygotowują studentów pierwszego studiów stopnia do wykonywania prostych zadań badawczych, a studentów drugiego stopnia do samodzielnego wykonywania badań z zakresu zarządzania.

Efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie są zbieżne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla poziomu 6 lub 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218) oraz z uniwersalnymi charakterystykami odpowiednio dla poziomu 6 lub 7 (ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Dz.U. 2018, poz. 2153). Rozwinięcia kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów tworzących plany studiów zawarte są w macierzy (Załączniki: 1.6a, 1.6b, 1.6c, 1.6d, 1.6e, 1.6f, 1.7a, 1.7b, 1.7c, 1.7d, 1.7e, 1.7f). Przedstawione są tam powiązania pomiędzy kierunkowymi efektami kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zajęciowymi (modułowymi) efektami uczenia się, zdefiniowanymi przez wykładowcę realizującego treści kształcenia.

Zgodnie z ogólnoakademickim profilem kierunku studenci uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale Zarządzania. Szczególnym miejscem uprawiania działalności badawczej przez studentów są koła naukowe. Koła te działają w sposób intensywny, na szczególne uznanie zasługuje działalność: Koła Komunikacji Marketingowej, Koła Naukowego Rachunkowości ASSETS, Koła Naukowego „Eurointegracja”, Koła Naukowego Logistyków, Studenckiego Koła Naukowego Młodych Ekonomistów oraz Studenckiego Koła Naukowego Zarządzania Projektami „PROJECT5”.

Kierunek Zarządzanie jest bardzo cennym uzupełnieniem oferty edukacyjnej Politechniki Rzeszowskiej w pełni wpisującym się w jej misję – kształcenia m. in. w dziedzinach nauk technicznych i ekonomicznych. Posiadane przez Wydział Zarządzania zasoby jak: merytorycznie przygotowana kadra naukowo-dydaktyczna, odpowiednia baza lokalowa, nowoczesne wyposażenie oraz wprowadzony i wciąż doskonalony system zarządzania jakością pozwalają na właściwą realizację procesu kształcenia.

Obecne i przyszłe miejsce Wydziału w strukturze uczelni technicznej wyznacza wyjątkowy charakter badawczo-edukacyjny związany ze współczesnymi priorytetami rozwojowymi kraju i regionu – ekologicznie zrównoważona, innowacyjna i konkurencyjna gospodarka. Kształcenie specjalistów zarządzających i analizujących funkcjonowanie tak ukierunkowanych rozwojowo firm i instytucji oznacza, że wzrasta rola Wydziału jako oryginalnej jednostki szkolnictwa wyższego w regionie, a także w Unii Europejskiej.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Układ planu studiów jest uwarunkowany tym, aby poszczególne treści kształcenia były przekazywane w prawidłowej i logicznej kolejności. Dwa pierwsze semestry studiów pierwszego stopnia to okres, w którym dominują treści kształcenia podstawowego i ogólnego, od trzeciego semestru zaczynają natomiast przeważać zajęcia związane bezpośrednio z kierunkiem studiów. Od piątego semestru rozpoczyna się realizacja zajęć do wyboru, zawierających treści specjalizacyjne, które ukierunkowane są na profil zawodowy absolwenta kierunku Zarządzanie. Kształcenie w zakresie

języków obcych rozpoczyna się w semestrze drugim i trwa przez cztery semestry. W semestrze drugim i trzecim obejmuje ono treści kształcenia ogólnego, zaś w semestrze czwartym i piątym obejmuje kształcenie w zakresie języka obcego zawodowego.

Kierunkowe i specjalizacyjne treści kształcenia na kierunku Zarządzanie powiązane są z działalnością badawczą realizowaną przez pracowników Wydziału Zarządzania w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości. Badania prowadzone przez pracowników Wydziału Zarządzania w poszczególnych jednostkach skoncentrowane są na szeroko pojętych procesach społeczno-gospodarczych. W poszczególnych projektach realizowane są tematy zarówno w skali mikro- jak i makroekonomicznej. Odnoszą się one zasadniczo do takich tematów jak: rynek energii, rynek pracy czy też aspekty wzrostu gospodarczego. Istotną część badań dotyczy analiz na rynkach finansowych jak na rynku kapitałowym. W tym wypadku mamy do czynienia z analizami stricte struktury kapitałowej podmiotów gospodarczych jak i analiz ryzyka ich funkcjonowania. Prowadzone wnioski skoncentrowane są zarówno na otoczeniu gospodarczym jak i wewnętrznych procesach zachodzących w organizacjach. Dotykają zatem również tzw. kwestii „miękkich” odnoszących się do aspektów konkurencyjności, zagrożeń społeczno-kulturowych, innowacyjności czy konkurencyjności. Zasadniczym celem prowadzonych badań jest wykorzystanie nauk społecznych w procesie optymalizacji procesów gospodarczych (załącznik 2.I.4, załącznik 1.3).

Szczegółowy program kształcenia, z podziałem na treści kształcenia dostępny jest na stronie internetowej Wydziału oraz Biuletynie Informacji Publicznej (załącznik 2.I.1a i załącznik 2.I.1b.). Zawiera on szczegółowe informacje na temat doboru form zajęć do poszczególnych zajęć, liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, sposobów weryfikacji efektów kształcenia, a także opisy efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Studia na kierunku Zarządzanie prowadzone są jako profil ogólnoakademicki i realizowane są na poziomie pierwszego i drugiego stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Studia pierwszego stopnia trwają przez sześć semestrów i kończą się tytułem zawodowym licencjata, zaś studia drugiego stopnia trwają przez cztery semestry i kończą się tytułem zawodowym magistra. Szczegółową organizację roku akademickiego ogłasza Rektor w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego. Zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odbywają się zgodnie z rozkładem dostępnym na stronach internetowych wydziału. (załącznik 2.I.3a, załącznik 2.I.3b, załącznik 2.I.3c, załącznik 2.I.3d, załącznik 2.I.3e, załącznik 2.I.3f)

Program studiów pierwszego stopnia pozwala uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS. Ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 2145, zaś na studiach niestacjonarnych 1348. Program studiów drugiego stopnia pozwala uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS. Ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 1410, zaś na studiach niestacjonarnych 804.

Program studiów przedstawiający zestawienia zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, zajęć rozwijających kompetencje językowe oraz zajęć do wyboru przedstawia załącznik 2.I.1a i załącznik 2.I.1b. oraz zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną na Wydziale Załącznik 2.I.4 oraz załącznik 1.3.

Zajęcia są prowadzone w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów, lektoratów, a także praktyk zawodowych. Zdecydowanie ponad 50% zajęć w toku studiów realizowanych jest w formie ćwiczeń, laboratoriów i projektów. Dzięki stosowaniu takich rozwiązań, możliwy jest aktywny udział studentów w zajęciach, a praca samodzielna lub w grupach lepiej rozwija ich kompetencje.

Liczebność grup na zajęciach jest zróżnicowana i dostosowana do formy zajęć. Przyjęta jest ogólna zasada, że grupy ćwiczeniowe liczą maksymalnie do 30 studentów, laboratoryjne i projektowe – do

15, a lektoraty do 20 (załącznik 2.1) Jednak w praktyce liczebność grup jest zmniejszona, by możliwe było lepsze wykorzystanie czasu przez studenta na zajęciach.

Wszystkie zajęcia odbywają się w salach, które są dostosowane do liczebności grupy. Zajęcia laboratoryjne i projektowe odbywają się w wyposażonych w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie laboratoriach z dostosowaną liczbą stanowisk pracy do liczebności grup. Pozwala to studentom na nabycie wiedzy praktycznej, a prowadzącym zajęcia umożliwia lepszą kontrolę osiągniętych efektów kształcenia i, w konsekwencji, ciągle doskonalenie stosowanych metod i technik dydaktycznych. Proporcje pomiędzy poszczególnymi formami zajęć przedstawia program studiów (załącznik 2.I.1a i załącznik 2.I.b).

Metody kształcenia stosowane na kierunku Zarządzanie są dostosowane do poszczególnych form prowadzenia zajęć: wykładów, ćwiczeń, zajęć projektowych, laboratoryjnych, lektoratów i praktyk. Wpływ na ich dobór mają również specyfika modułu zajęć, treści kształcenia oraz zakładane efekty kształcenia. Dla zajęć audytoryjnych takich jak wykład metody kształcenia są metodami werbalnymi lub poglądowymi takimi jak: wykład, wykład problemowy lub dyskusja, które kształtują efekty w zakresie wiedzy. W ramach ćwiczeń stosuje się metody pozwalające na aktywne włączenie studentów w proces realizacji zajęć i pozwalające na rozwijanie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach zajęć projektowych i laboratoryjnych stosuje się głównie metody praktyczne.

Metody kształcenia powiązane z kształtowaniem umiejętności prowadzenia badań naukowych stosowane są głównie w ramach zajęć ćwiczeniowych i laboratoryjnych. Studenci kształcą umiejętności przeprowadzania eksperymentów, wykonywania pomiarów, opracowania i interpretacji uzyskanych wyników, formułowania wniosków oraz kompetencje społeczne związane z planowaniem swojej działalności, gotowością do pracy w zespole, w którym studenci pełnią różne role. Metody praktyczne i problemowe są realizowane w ramach zajęć projektowych (także częściowo na zajęciach ćwiczeniowych) i zapoznają studenta z podstawowymi metodami, technikami, narzędziami i materiałami stosowanymi przy rozwiązywaniu zadań praktycznych z zakresu zarządzania.

Kształcenie na odległość realizowane jest przede wszystkim za pośrednictwem osobistych stron internetowych poszczególnych nauczycieli akademickich (tzw. wizytówki www) i ich intensywność jest uzależniona od ustaleń ze studentami.

Student dokonuje wyboru miejsca odbywania praktyk przy uwzględnieniu założeń i zasad zawartych w dokumencie Cele i ramowy program praktyk studenckich na kierunku Zarządzanie (załącznik 2.2) oraz po uzyskaniu zgody ze strony Kierownika praktyk studenckich. Zgodnie z planem studiów dla kierunku Zarządzanie do odbycia praktyki studenckiej są zobowiązani wszyscy studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia. Praktyki trwają 3 tygodnie, czyli 15 dni roboczych. Realizowane są po IV semestrze w okresie wakacji. Praktyki studenckie mają na celu poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów, wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach (integracja wiedzy teoretycznej z praktyką), poznanie praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach zgodnych z wybraną specjalnością, poznanie własnych możliwości na rynku pracy, nawiązanie kontaktów zawodowych. Indywidualny program praktyk powinien umożliwiać ogólne zapoznanie z jednostką, w tym: poznanie zakresu działania, systemu zarządzania, zasad przepływu informacji, struktury majątkowej, wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania jednostek wewnętrznych, makro- i mikrootoczenia danej jednostki, pozycji rynkowej danej jednostki. W zależności od specyfiki firmy i jednostki organizacyjnej, w której odbywać się będzie praktyka, powinien również uwzględniać wybrane problemy współczesnego zarządzania w reprezentowanym obszarze aktywności. Ze względu na obecność zagadnień

związanych z zarządzaniem praktycznie w każdej jednostce samorządu terytorialnego czy firmach państwowych lub prywatnych odbywać się mogą w każdej organizacji, pod warunkiem, że student ma możliwość zapoznania się z zagadnieniami wskazanymi w dokumencie (załącznik 2.3) Cele i ramowy program praktyk studenckich na kierunku Zarządzanie. Szczegółowe zasady odbywania praktyk studenckich określa Zarządzenie nr 4/2013 Rektora PRz z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie zasad organizacji praktyk dla studentów Politechniki Rzeszowskiej (załącznik 2.4).

O zaliczenie praktyki programowej bez jej odbywania mogą ubiegać się jedynie studenci, którzy uzyskali umiejętności praktyczne w obszarze finansów i rachunkowości w związku ze świadczeniem pracy, prowadzeniem działalności gospodarczej, odbyciem stażu lub praktyki o podobnym charakterze. Jednak w takim przypadku na Wydziale Zarządzania w sesji semestru V będzie dodatkowo przeprowadzany egzamin (przed komisją powołaną przez Dziekana), którego zadaniem jest weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych przez studenta podczas realizacji praktyki (jest to zalecenie ZO PKA przekazanego w semestrze letnim roku ak. 2018/2019 po wizytacji na kierunku logistyka).

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie praktyki oraz wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za ich realizację ze strony zakładu pracy. Po ich zakończeniu student jest zobowiązany dostarczyć w określonym terminie do Kierownika praktyk studenckich następujące dokumenty, tj. Zaświadczenie o odbyciu praktyki wystawiony przez zakład pracy, Ocenę praktykanta wystawioną przez opiekuna praktyk oraz Raport z przebiegu praktyki przygotowany przez studenta. Na podstawie przedłożonych dokumentów i rozmowy ze studentem, Kierownik praktyk studenckich wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS na koniec V semestru. Niezaliczenie praktyki przez studenta jest jednoznaczne z niezaliczeniem semestru, w którym praktyka powinna być realizowana. Należy zaznaczyć, że Kierownik praktyk studenckich przeprowadza wrywkową kontrolę przebiegu praktyk. W przypadku nieuzasadnionej nieobecności studenta na praktykach może ona zostać niezaliczona.

W ciągu dwóch pierwszych semestrów studiów pierwszego stopnia występuje mniejsze obciążenie studentów poprzez obniżenie liczby godzin zajęć realizowanych w semestrze. Podyktowane jest to zwiększoną pracą własną studentów pierwszego stopnia w pierwszym okresie studiów. Obciążenie takie ma również miejsce w ostatnim semestrze studiów (w przypadku obydwu stopni) w trakcie, których przygotowana jest praca dyplomowa lub projekt dyplomowy.

Na kierunku Zarządzanie zajęcia są planowane tak, aby nakład pracy studenta rozłożony był równomiernie. W czterech pierwszych semestrach studiów pierwszego stopnia oraz podczas wszystkich (czterech) semestrów studiów drugiego stopnia można zdobyć po 30 pkt ECTS, w semestrze piątym studiów pierwszego stopnia – 33 pkt ECTS, a podczas semestru szóstego studiów pierwszego stopnia – 27 punktów ECTS. Jeden punkt ECTS odzwierciedla około 25 godzin pracy (kontaktowych oraz pracy samodzielnej studenta).

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych realizowane jest poprzez przygotowywanie i uruchamianie nowych specjalności, co jest wynikiem analizy potrzeb rynku pracy, opinii wyrażonych przez przedstawicieli Rady Biznesu oraz przedstawicieli samorządu studenckiego, a także wynika z bezpośrednich rozmów ze studentami oraz opinii wyrażonych w ankietach absolwentów.

Indywidualne zainteresowania studentów są realizowane poprzez wybór specjalności oraz seminarium dyplomowego. Student ma możliwość kreowania tematyki pracy dyplomowej w uzgodnieniu z promotorem. Ma to na celu uwzględnienie własnych zainteresowań naukowych i zawodowych.

W celu ukierunkowania kształcenia zgodnie z własnymi zainteresowaniami studenci wyróżniający się nauce mogą wystąpić do Dziekana o udzielenie zgody na studiowanie według indywidualnego

programu studiów. O zgodę może wystąpić student studiów pierwszego stopnia po ukończeniu pierwszego semestru oraz student studiów drugiego stopnia.

Na wniosek studenta Dziekan może wyrazić zgodę na studiowanie według indywidualnej organizacji toku studiów (IOTS), która ma na celu umożliwienie realizacji programu studiów w sposób dostosowany do sytuacji życiowej studenta. Dotyczy to w szczególności studentów wychowujących dziecko, przewlekle chorych, niepełnosprawnych, osiągających wybitne wyniki sportowe, uczestniczących w badaniach naukowych, realizujących część programu studiów poza uczelnią oraz aktywnie uczestniczących w pracach samorządu studenckiego.

Wydział Zarządzania wzmacnia proces integracji osób niepełnosprawnych tworząc wiele form wsparcia dla studentów niepełnosprawnych. Na wniosek studenta niepełnosprawnego możliwe jest ustanowienie jego pomocnika czyli osoby, która jest z nim w grupie i w razie potrzeby służy mu pomocą. Rozwiązanie takie jest wykorzystywane w szczególności w przypadku studentów poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na prośbę takiego studenta jego plan zajęć układany jest tak, aby stwarzał jak najmniej dla problemów, szczególnie jeżeli chodzi o przerwy i przemieszczanie się z budynku do innego budynku w kampusie.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Szczegółowe warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia I stopnia określa Uchwała Senatu PRz. Zasady rekrutacji w roku akademickim 2019/2020 zawarte zostały w Uchwale Nr 43/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 24 maja 2018 r. (załącznik 3.1), w Uchwale Nr 85/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 18 grudnia 2018 r. (załącznik 3.2) oraz w Uchwale Nr 33/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 11 kwietnia 2019 r. (załącznik 3.3)

Rekrutację przeprowadza Międzywydziałowa Komisja Rekrutacyjna (MKR) powoływana przez Rektora, Zarządzeniem nr 17/2019 Rektora PRz z dnia 14 maja 2019 r. (Załącznik 3.4). Obecna Komisja została powołana zgodnie z Zarządzeniem nr 19/2019 Rektora PRz z dnia 14 maja 2019 r. (Załącznik 3.5).

Uczelnia prowadzi rekrutację kandydatów na studia w Systemie Internetowej Rekrutacji kandydatów (SIR), przez stronę internetową <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Rejestracja internetowa jest dostępna całą dobę w okresie rekrutacji, wynikającym z harmonogramu rekrutacji, w trybie umożliwiającym rejestrację i modyfikację dokonanych przez kandydata wpisów. Uczelnia zapewnia kandydatom dostęp do stanowisk komputerowych, umożliwiających kandydatom dokonanie rejestracji w SIR.

MKR podejmuje w formie uchwały decyzję o wymaganej minimalnej liczbie punktów, uprawniającej do przyjęcia na określony kierunek, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów pierwszego stopnia. Decyzję o przyjęciu na studia MKR podejmuje w ramach planowanej liczby miejsc, zgodnie z następującymi zasadami:

- w pierwszej kolejności są przyjmowani kandydaci będący laureatami oraz finalistami olimpiad stopnia centralnego, zgodnie z Uchwałą nr 86/2018 Senatu PRz z dnia 18 grudnia 2018 r. *w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia na Politechnice Rzeszowskiej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach akademickich od 2019/2020 do 2022/2023* (Załącznik 3.6);
- pozostali kandydaci są przyjmowani na podstawie *listy rankingowej*, w kolejności określonej sumą punktów, uzyskaną w postępowaniu rekrutacyjnym, ustaloną zgodnie z zasadami

określonymi w załącznikach do Uchwały nr 43/2018 Senatu PRz, w liczbie odpowiadającej planowanej liczbie miejsc. Kandydat na studia będący laureatem konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego, w tym organizowanego przez Uczelnię jest przyjmowany na studia pierwszego stopnia na zasadach określonych w Uchwale nr 29/2016 Senatu PRz z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Politechnikę Rzeszowską w latach akademickich od 2017/2018 do 2020/2021 (Załącznik 3.7).

W załącznikach 1-3 do Uchwały nr 43/2018 (Załącznik 3.1) opisane są zasady przeliczania ocen kandydatów, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości w systemie „nowej matury” oraz w systemie „starej matury”, a także posiadający dyplom Matury Międzynarodowej IB (International Baccalaureate) lub dyplom Matury Europejskiej EB (European Baccalaureate).

Najważniejsze informacje dotyczące rekrutacji na studia oraz wiadomości przydatne kandydatom na studia są wydawane corocznie w formie broszur: *Informator rekrutacyjny* oraz zamieszczane na stronie internetowej Uczelni: <http://rekrutacja.prz.edu.pl>

W postępowaniu rekrutacyjnym na studia pierwszego stopnia na kierunku Zarządzanie brane są pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego uzyskane na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym z części pisemnej z przedmiotów: języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki oraz geografii lub fizyki i astronomii lub fizyki. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane z poszczególnych przedmiotów są przeliczone na punkty stosując wagi, ustalone odpowiednio dla poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego.

Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Na podstawie listy rankingowej MKR tworzy listę podstawową kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia oraz listę rezerwową.

Kandydaci z listy rezerwowej zostają umieszczeni na liście osób zakwalifikowanych do przyjęcia po zwolnieniu miejsc przez kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia na studia z listy podstawowej, którzy nie potwierdzą podjęcia studiów przez złożenie wymaganych dokumentów, w terminie określonym w harmonogramie rekrutacji. W przypadku, gdy liczba kandydatów jest mniejsza niż limit miejsc na danym kierunku, Rektor może podjąć decyzję o przeprowadzeniu rekrutacji uzupełniającej.

Rekrutacja na drugi stopień prowadzona jest w formie postępowania konkursowego. O przyjęciu decyduje liczba punktów ustalona na podstawie oceny na dyplomie, zgodności osiągniętych efektów kształcenia oraz średniej z toku studiów. Kandydaci w ustalonym terminie zobowiązani są do dostarczenia wymaganych dokumentów. MKR dokonuje weryfikacji dokumentów i oceny zgodności osiągniętych efektów kształcenia. Następnie ogłasza listę osób przyjętych na studia. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne.

W Politechnice Rzeszowskiej uznawany jest europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS). Sposób uznawania efektów kształcenia określa Regulamin studiów wyższych w Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.8). Zapisano w nim zasady uznawania efektów kształcenia również w przypadku realizacji przez studentów indywidualnej ścieżki kształcenia.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa uchwała Senatu PRz (Załącznik 3.9) Realizacja zawartych w wewnętrznych aktach prawnych zapisów zapewnia identyfikację efektów uczenia się poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów uczenia się założonych dla kierunku zarządzanie.

Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku zarządzanie jest przeprowadzana w sposób ciągły, tj. w trakcie trwania zajęć, na zakończenie każdego z semestrów studiów oraz po ukończeniu całego cyklu kształcenia. Ogólne zasady określa Regulamin studiów wyższych na PRz (załącznik). Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć oraz praktyk zawodowych, a z realizacji efektów uczenia się rozliczany jest co semestr. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez: bieżącą ocenę pracy studenta w trakcie trwania zajęć (projekty, prezentacje, opracowania pisemne, aktywność itp.), egzaminy i zaliczenia, praktyki zawodowe, egzamin dyplomowy. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie efektów (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne).

Egzaminy oraz zaliczenia przeprowadzane są w formie ustnej, pisemnej lub praktycznej. Wynik takiego zaliczenia jest częścią składową oceny końcowej. Zgodnie z regulaminem studiów, zaliczeniu podlegają wszystkie formy zajęć danego przedmiotu. Kryteria zaliczenia poszczególnych form zajęć oraz sposób wystawienia oceny końcowej i warunki dopuszczenia do egzaminu ustala koordynator zajęć, a po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki podaje do wiadomości studentom w ciągu 2 tygodni od rozpoczęcia zajęć w danym semestrze.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są dostosowane zarówno do stopnia oraz formy kształcenia na kierunku zarządzanie, jak i specyfiki modułowych efektów uczenia się. Najczęściej wykorzystywane w zakresie wiedzy są pisemne prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, grupowe i indywidualne prace projektowe, prezentacje, odpowiedzi ustne. W zakresie umiejętności stosowanymi metodami są prócz wypowiedzi ustnych, zadania tablicowe, eseje, studia przypadków, projekty. Z kolei w zakresie kompetencji społecznych przeważają prace zespołowe, prezentacje, projekty, a także aktywność i zaangażowanie studentów w działania podejmowane na zajęciach. W każdej karcie przedmiotu pokazane są powiązania pomiędzy realizowanymi treściami kształcenia a przedmiotowymi (modułowymi) efektami kształcenia oraz metodami prowadzenia zajęć i sposobami ich weryfikacji (załącznik 1.6a, 1.6b, 1.6c, 1.6d, 1.6e, 1.6f, 1.7a, 1.7b, 7.1c, 1.7d, 1.7e, 1.7f).

Postępy w kształceniu związane z realizacją przedmiotowych efektów uczenia się są odzwierciedlane za pomocą oceny bieżących osiągnięć (ocena z zaliczenia), oceny z egzaminu (jeśli jest przewidziany w planie studiów) i oceny końcowej, wpisywanej do protokołu (w systemie USOS) potwierdzających przebieg kształcenia. Sposób ustalania i obliczania oceny bieżącej, oceny z egzaminu oraz oceny końcowej jest określony w karcie przedmiotu i przedstawiany studentom na pierwszych zajęciach. Ocena bieżąca formułowana jest najczęściej na podstawie wyników prac etapowych. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej lub ustnej.

Program studiów na kierunku Zarządzanie uwzględnia różne rodzaje prac etapowych i egzaminacyjnych, dostosowane do przebiegu procesu dydaktycznego i treści kształcenia. Pracami etapowymi są prezentacje, projekty, zadania obliczeniowe (także w pracowniach komputerowych). Z kolei prace egzaminacyjne mają formę zestawu pytań otwartych, pytań testowych, zadań obliczeniowych, problemowych, ewidencyjnych sprawdzających stopień uzyskania przedmiotowych (modułowych) efektów uczenia się.

Tematyka prac egzaminacyjnych obejmuje całość przedmiotowych (modułowych) treści kształcenia w powiązaniu z zakładanymi efektami uczenia się. Efekty uczenia się osiągnane przez studentów dokumentowane są w różnych formach, jednak dominującą formą jest forma papierowa.

Oceny studentów dokonuje się na podstawie warunków zaliczenia zawartych w karcie przedmiotu. Koordynator wprowadza ocenę do USOS w terminach wyznaczonych przez Rektora ds. Kształcenia. Podpisany protokół z ocenami studentów Koordynator przekazuje do właściwego dziekanatu. W zakresie praktyk, dokumentem potwierdzającym ich realizację są raporty z przebiegu praktyki oraz opinie pracodawców. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz egzaminu Kierownik praktyk studenckich wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 22/2014 Rektora PRz z dnia 21 lipca 2014 r. (załącznik 3.10) w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych każdy nauczyciel akademicki zobowiązany jest do archiwizowania prac kontrolnych potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Protokoły z egzaminów oraz z zaliczeń wypełnia się w systemie USOS, zatwierdza się je i po wydruku podpisuje i przekazuje do dziekanatu. Sposób prowadzenia dokumentacji z przebiegu studiów określa Zarządzenie nr 38/2013 Rektora PRz z dnia 13 września 2013 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (załącznik 3.11).

Jednym z ważnych elementów podnoszenia jakości kształcenia jest monitorowanie i ocena progresji studentów oraz podejmowanie stosownych działań na podstawie uzyskanych informacji. Podstawowym sposobem jest analiza danych dotyczących liczby kandydatów na studia, studentów pierwszego roku, skreślonych studentów oraz studentów kończących studia w terminie tj. studentów, którzy złożyli pracę dyplomową do końca sesji poprawkowej. Informacje te gromadzone są i przetwarzane w programie informatycznym USOS.

Uczelniane regulacje w obszarze zasad, warunków i trybu dyplomowania zawarte zostały w Regulaminie studiów wyższych (załącznik 3.8). W celu ich uszczegółowienia na Wydziale Zarządzania sformalizowano wytyczne w zakresie zasad, warunków i trybu dyplomowania na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, różnicując przy tym wymagania merytoryczne stawiane pracom licencyjnym i magisterskim. W tych zasadach określono w szczególności wymogi merytoryczne i redakcyjne pracy dyplomowej, zalecenia edytorskie (dostępne dla studentów na stronie internetowej Wydziału w zakładce Student-Praca dyplomowa), zasady recenzowania prac, z uwzględnieniem recenzji elektronicznej (USOS), zasady archiwizowania prac zgodne z zarządzeniem Rektora (załącznik 3.12) oraz zasady weryfikacji prac dyplomowych systemem antyplagiatowym (załącznik 3.13).

Problematyka prac dyplomowych jest ściśle związana z efektami uczenia się określonymi dla kierunku zarządzanie. Zakres tematyczny odnosi się w szczególności do form i metod zarządzania, systemów zarządzania, zarządzania strategicznego, zarządzania przedsiębiorstwami i organizacjami publicznymi, zarządzania jakością, zarządzania finansami i rachunkowości, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania projektami, marketingu i komunikacji społecznej, zarządzania bezpieczeństwem. Wykaz tematów prac dyplomowych przedstawia (Załącznik 2.I.6)

Tematyka prac dyplomowych wpisuje się w obszary badawcze promotorów i zawierają się głównie w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Wśród metod badawczych wykorzystywanych w pracach dyplomowych obronionych na kierunku zarządzanie w roku akademickim 2018/2019 wymienić można:

- 1) metody zbierania materiałów – metoda eksperymentu naukowego, metody ilościowe (matematyczne, ekonometryczne, statystyczne, badania operacyjne), metody badań społecznych (ankietyzacja, wywiady, obserwacje), analiza dokumentacji źródłowej (np. sprawozdań finansowych), opis pojedynczego przypadku (case study),
- 2) metody przetwarzania materiałów – ilościowe i jakościowe ujmowanie problemów, analiza, synteza, abstrahowanie, analogia, indukcja, dedukcja,
- 3) metody systematyzowania wyników – interpretacja, wnioskowanie, definiowanie, modelowanie.

W pracach licencyjnych rozwiązywane są problemy praktyczne z wykorzystaniem właściwie dobranej literatury oraz badań własnych, zaś w pracach magisterskich rozwiązywane są problemy badawcze z wykorzystaniem zdobytej wiedzy, przy zastosowaniu krytycznej analizy i syntezy treści

wynikających ze źródeł oraz interpretacji wyników. Metody badawcze stosowane w pracach dyplomowych mają również służyć potwierdzeniu tez badawczych. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z przygotowaniem do prowadzenia działalności naukowej odbywa się na etapie recenzji oraz obrony pracy dyplomowej.

Udokumentowaniem egzaminu dyplomowego jest praca dyplomowa, recenzje oraz protokoły z egzaminów dyplomowych.

Losy absolwentów Kierunku Zarządzanie są monitorowane na poziomie uczelni przez Dział Promocji, Karier i Rozwoju, który zajmuje się także wspieraniem studentów w aktywnym wejściu na rynek pracy. Wyniki badań losów absolwentów Wydziału Zarządzania przedstawia (załącznik 3.14).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Aktualnie na Wydziale Zarządzania zatrudnionych jest 151 nauczycieli akademickich, w tym 9 profesorów, 22 doktorów habilitowanych, 94 doktorów i 26 magistrów. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia na kierunku zarządzanie są pracownikami Wydziału Zarządzania i posiadają stosowny dorobek naukowy, który zapewnia prawidłową realizację programu studiów w obszarze nauk społecznych oraz dziedzin i dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia. Wszyscy nauczyciele posiadają doświadczenie dydaktyczne. Pracownicy Wydziału posiadają duże doświadczenie dydaktyczne i prowadzą współpracę międzynarodową. Poza pracownikami zatrudnionymi na umowy o pracę, Wydział zatrudnia na umowy cywilno-prawne osoby z doświadczeniem praktycznym w celu realizacji niektórych zajęć dydaktycznych.

Pracownicy naukowcy Wydziału nieustannie podnoszą swoje kompetencje i zdobywają kolejne stopnie naukowe. Szczegółowe informacje dotyczące dorobku i doświadczenia kadry zawierają charakterystyki kadry przedstawione w (załączniku 2.I.4). Do osiągnięć dydaktycznych jednostki w zakresie ocenianego kierunku można zaliczyć między innymi: aktywności pracowników (załącznik 4.1) i studentów (załącznik 4.2).

Za obsadę zajęć dydaktycznych i prawidłową organizację procesu dydaktycznego na Wydziale Zarządzania odpowiedzialni są kierownicy poszczególnych Katedr i Zakładów oraz dziekan WZ. Szczegółowa obsada zajęć na rok akademicki 2019/2020 przedstawiona jest w załączniku 2.I.2a i załączniku 2.I.2b. Dokładniejsze informacje na temat powiązania działalności dydaktycznej z działalnością naukową przedstawia Załącznik 1.3, a doświadczenie uzyskane poza uczelnią poszczególnych pracowników jest zawarte w sylwetkach poszczególnych nauczycieli akademickich (Załącznik 2.I.4).

Dla kierunku zarządzanie przy obsadzie zajęć dydaktycznych decydujące są następujące kryteria: wykształcenie, dorobek naukowy pracownika oraz doświadczenie zawodowe związane z prowadzonymi zajęciami oraz doświadczenie dydaktyczne związane z dyscypliną powiązaną z tymi zajęciami. Przydzielając zajęcia dydaktyczne uwzględnia się także wyniki ankiet studentów dotyczące nauczyciela akademickiego i zawarte w nich uwagi oraz sugestie. Ponadto nauczycielom z Centrum Fizjoterapii i Sportu PRz zlecone są zajęcia z wychowania fizycznego, a pracownikom Studium Języków Obcych Politechniki Rzeszowskiej zajęcia z języków obcych.

Pracownicy, którym kierownicy powierzyli prowadzenie zajęć na kierunku Zarządzanie posiadają dorobek naukowy i dydaktyczny lub doświadczenie zawodowe. Dokonując obsady zajęć dydaktycznych zwraca się uwagę na to, aby przydzielać do prowadzenia zajęć tych nauczycieli, którzy pracę dydaktyczną łączą z działalnością badawczą i – co ważne – włączają studentów do prowadzenia badań naukowych, zachęcając ich do przetwarzania pomysłów teoretycznych w konkretne działania

badawcze. Efektem takich poczynań są publikacje i udział studentów w licznych konferencjach, (załącznik 4.3).

Obsada zajęć jest zatwierdzana przez dziekana Wydziału, który przy akceptacji rozkładu zajęć dla studentów zwraca również uwagę, aby liczba godzin z jednego przedmiotu (w różnych formach) w ciągu jednego dnia nie była większa niż 4 jednostki dydaktyczne (studia stacjonarne) i 6 (studia niestacjonarne) oraz czuwa nad prawidłową realizacją obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich.

Zdobyte awanse naukowe pracowników dają stabilność kadrową, a najbliższe perspektywy awansu przez kolejne osoby są bardzo realne. Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Zarządzania jest zgodna z misją PRz. Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej określa Statut PRz, w którym zawarte są szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, tryb zatrudniania i zwalniania pracowników. Przy podejmowaniu decyzji o zatrudnieniu pracownika naukowo-dydaktycznego następuje analiza dorobku kandydata (wykształcenie, staż pracy, osiągnięcia naukowe, doświadczenie zdobyte poza uczelnią). Jeżeli zatrudnianie dotyczy stanowiska asystenta i kandydat nie posiada jeszcze zawodowego doświadczenia, jednym z głównych kryteriów jest ocena kandydata na dyplomie i rekomendacja doktora habilitowanego lub profesora (na przykład opiekuna pracy dyplomowej). W przypadku zatrudnienia na pozostałe stanowiska podstawowym kryterium jest posiadany stopień lub tytuł naukowy oraz ocena dorobku naukowego i dydaktycznego kandydata. Przeprowadzając procedurę zatrudniania Rada Wydziału, a jeżeli jest wymagane – postępowanie konkursowe, to wcześniej Komisja Konkursowa, dokonuje wnikliwej oceny dorobku naukowego, zawodowego i dydaktycznego kandydata (od 1 października 2019 r. Komisja Konkursowa przedstawia dziekanowi kandydata do zatrudnienia, a dziekan wnioskuje do rektora o zatrudnienie).

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale jest długofalowa i zorientowana na przyszłość. W tym celu kadra dokłada wszelkich starań, aby inwestować także w rozwój naukowy studentów Wydziału, poprzez zachęcanie i włączanie ich do badań naukowych, tak aby absolwenci Wydziału mieli szanse (i odpowiednie umiejętności) aplikować na stanowiska asystentów. Wśród pracowników Wydziału znaczną część stanowią jego absolwenci, z których spora część zdobyła stopień doktora lub doktora habilitowanego.

Kadra Wydziału Zarządzania jest nastawiona na własny rozwój naukowy i permanentnie podnosi swoje umiejętności. W ostatnich 6 latach na Wydziale Zarządzania 1 osoba zdobyła tytuł naukowy profesora, 17 osób stopień doktora habilitowanego, a 22 doktora. Duża część tych stopni jest bezpośrednio związana z naukami o zarządzaniu: 6 habilitacji i 8 doktoratów. W najbliższym czasie możliwe jest uzyskanie kolejnych 6 habilitacji (rozpoczęta została już procedura habilitacyjna), a 9 osób stara się o zdobycie stopnia doktora. Pracownicy są zatrudnieni na Politechnice Rzeszowskiej w pełnym wymiarze czasu pracy – jest to ich podstawowe miejsce pracy.

Kadra dydaktyczna jest oceniana przez przełożonych oraz przez studentów. Kierownicy katedr i zakładów dokonują okresowych hospitacji pracowników jednostki, a ich wyniki omawiane są z pracownikami (załącznik 8.4). Ocena nauczyciela przez studentów odbywa się po zakończeniu każdego semestru w formie ankiet za pośrednictwem systemu USOS. Ocena dotyczy każdego nauczyciela, prowadzonych przez niego zajęć i jest anonimowa. Oceniani nauczyciele mają wgląd w wyniki swoich ankiet, co sprzyja samodoskonaleniu. Wyniki ankiet są ponadto dogłębnie analizowane i przedstawiane dziekanowi oraz kierownikom jednostek, w których zatrudnieni są nauczyciele. To pozwala odpowiednio dobrać kadrę prowadzącą zajęcia na danym kierunku, a także na bieżąco reagować w przypadku stwierdzenia ewentualnych nieprawidłowości. Z nauczycielami, w stosunku do których pojawiają się w ankietach krytyczne uwagi, są przeprowadzane rozmowy, a nauczyciele mogą się do tych uwag ustosunkować. Studenci są zachęceni do wypełniania ankiet,

bowiem ich ocena prowadzącego zajęcia ma spore znaczenie w usprawnianiu pracy kadry naukowo-dydaktycznej. Od roku 2017/2018 w celu doskonalenia jakości kształcenia decyzją Prorektora ds. Kształcenia Wydziały PRz mają obowiązek zorganizować spotkanie otwarte ze studentami, aby omówić wyniki ankiet. Kadra Wydziału podlega również parametrycznej ocenie pracowników, która dokonywana jest przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Ocena odbywa się według Regulaminu parametrycznej oceny nauczycieli akademickich (załącznik 4.4a, 4.4b, 4.4c, 4.4d). Ocena parametryczna na Wydziale Zarządzania została skonstruowana tak, że uwzględnia zajmowane przez nauczyciela stanowisko (arkusze oceny są różne dla różnych stanowisk) oraz specyfikę reprezentowanej dziedziny naukowej. Wyniki oceny pracownika, zarówno te dokonywane przez studentów, komisje oraz przełożonych mają istotny wpływ na nagrody, dalsze zatrudnianie, a przede wszystkim na doskonalenie jakości pracy dydaktycznej i naukowej pracownika.

System motywacji pracowników polega między innymi na nagradzaniu pracowników za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną poprzez przyznawanie corocznych Nagród Rektora. Nagrody takie pracownicy otrzymują za uzyskanie stopni i tytułów naukowych, ale również za publikacje naukowe, skrypty, opracowywanie nowych programów kształcenia, tworzenie nowych kierunków studiów, tworzenie nowych laboratoriów oraz działalność organizacyjną na rzecz Wydziału. Dziekan i kierownicy poszczególnych jednostek doceniają pracowników przedstawiając odpowiednim organom wnioski o przyznanie medali i odznaczeń państwowych.

W obszarze badań naukowych pracownicy otrzymują wsparcie w postaci finansowania wyjazdów na staże naukowe i konferencje, a asystenci, którzy mają otwarty przewód doktorski otrzymują stypendium.

Jednym z mechanizmów umożliwiających rozwój młodych naukowców (do 2018 r.) były badania naukowe w ramach badań statutowych. Podział dotacji na finansowanie tej działalności na Wydziale Zarządzania odbywał się na zasadach konkursu oraz wewnętrznego regulaminu. Zainteresowane osoby składały wnioski, które były oceniane przez komisję w skład której wchodził samodzielni pracownicy reprezentujący główne dziedziny nauki na Wydziale Zarządzania. Wsparcie takie otrzymywało około 50 % młodych pracowników wydziału.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna dedykowana dla studentów kierunku Zarządzanie jest kompletna i komplementarna z prowadzonym kierunkiem. Rozwijające się przedsiębiorstwa doceniają wartość kapitału intelektualnego, zwracając uwagę na potrzebę rozwijania zarządzania opartego na wiedzy. Na Wydziale Zarządzania są dostępne studia I i II stopnia kierunku Zarządzanie. W związku z tym posiadana baza laboratoryjno-dydaktyczna dostarcza studentom odpowiednią ilość wiedzy praktycznej oraz prezentuje wybrane nowoczesne rozwiązania techniczne. Po ukończeniu Kierunku Zarządzanie absolwent posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do prowadzenia własnej firmy. Posiada również niezbędną wiedzę, aby realizować powierzone zadania w zakresie różnych funkcji zarządzania w firmach i instytucjach.

W ramach obiektów Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza Wydział Zarządzania posiada do dyspozycji pomieszczenia dydaktyczne i naukowo-badawcze. Pomieszczenia te znajdują się w głównej mierze w budynkach skupionych wokół miasteczka akademickiego, zlokalizowanego pomiędzy ulicą Podkarpacką a Aleją Powstańców Warszawy. Oznaczone są one symbolami S, J, L, P, F oraz V. Budynki mają nowoczesną infrastrukturę i wyposażone są we wszystkie niezbędne instalacje: zasilające, przeciwpożarowe, ochrony i monitoringu, systemy czujników gazu i zabezpieczeń przeciwwłamaniowych, infrastrukturę teleinformatyczną oraz instalacje wentylacyjne, a w wybranych pomieszczeniach także klimatyzacyjne.

Nowoczesne budynki S, V, P, a także J posiadają infrastrukturę na bardzo wysokim poziomie estetycznym i praktycznym oraz dostosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek L jest na bieżąco modernizowany, tak aby nie odbiegał od standardów wyznaczanych przez wspomniane obiekty. We wszystkich budynkach zapewniono bezprzewodowy dostęp do Internetu. Posiadane zaplecze lokalowe jest zadowalające i pozwala na prowadzenie zajęć we właściwych warunkach, gwarantując odpowiedni komfort i standard pracy. W trakcie roku ak. 2018/19 WZ korzystał między innymi z następujących sal – w nawiasach podano liczbę miejsc w sali dydaktycznej: S-1 (380), S-2 (170), S-3 (180), S-6 (40), S-7 (40), S-8 (32), S-9 (32), S-10 (32), S-11 (56), P-1 (47), P-4 (47), P-10 (96), P-11 (47), P-14 (47), P-16 (90), P-25 (50), L-17 (72). Liczba miejsc jest adekwatna do liczby studentów.

Laboratoria dydaktyczne:

Laboratoria dydaktyczne w dyspozycji WZ

- Laboratorium Systemów Bazodanowych i Zarządzania Informacją,
- Laboratorium Finansów i Rachunkowości,
- Laboratorium Logistyki i Zintegrowanych Systemów Zarządzania,
- Laboratorium Grafiki Inżynierskiej,
- Laboratorium Symulacji Procesów Gospodarczych i Gospodarki Magazynowej,
- Laboratorium Towaroznawstwa Przemysłowego,
- Laboratorium Analizy i Symulacji Danych Logistycznych,
- Laboratorium Symulacji Operacji Transportowych,
- Laboratorium Systemów Informatycznych w Logistyce,
- Laboratorium Dydaktyczne Chemii,
- Laboratorium Dydaktyczne Towaroznawstwa Żywności.

Laboratoria naukowe WZ:

- Laboratorium Technologii Wizualnych i Rzeczywistości Rozszerzonej,
- Laboratorium Standaryzacji i Certyfikacji Zawodowej,
- Laboratorium Nowoczesnych Technologii w Logistyce,
- Laboratorium Instrumentalnej Analizy Jakości Żywności,
- Laboratorium Badań Kryminalistycznych i Kryminologicznych,
- Laboratorium analizy biometrycznej i bezpieczeństwa infrastruktury informatycznej.

Oprócz powyżej wymienionej bazy dydaktycznej dla wszystkich studentów, w tym studentów Zarządzania jest dostępna nowoczesna infrastruktura dla potrzeb zajęć z wychowania fizycznego oraz w pełni wyposażone sale do nauki języków obcych. Wszystkie wymienione laboratoria zostały opisane w Załączniku nr 2.I.5a. Omówiona wyżej baza dydaktyczna jest własnością PRZ.

Wszystkie laboratoria wyposażone są w nowoczesny sprzęt komputerowy ze stałym dostępem do Internetu oraz w większości w projektory. Każde stanowisko komputerowe wyposażone jest w system operacyjny Windows oraz pakiet oprogramowania Microsoft Office, zaś proces dydaktyczny odbywa się przy użyciu specjalistycznego licencjonowanego oprogramowania:

- Specjalistyczne oprogramowanie Microsoft dla każdego studenta Wydziału w zakresie kompilatorów, narzędzi serwerowych, systemów operacyjnych, SQL Server, Access i innych w ramach subskrypcji *Microsoft Imagine* (Dreamspark),
- *MC Origin* – dostęp z sieci uczelnianej,
- *MS Project*,
- *Symfonia*,
- *Statistica*,

- *CorelDRAW11*,
- *Vademecum BHP*,
- WMS firmy *LogiFact*,
- *Comarch ERP XL*,
- *ERPWincash*,
- *Enterprise Dynamics®*,
- *Truck FILL*,
- *Cape PACK*,
- *Euro Trans*,
- *MapPoint Europe*,
- *AutoCAD*,
- *Visio*,
- Inne oprogramowanie specjalistyczne dostępne na licencji Open Source

Studenci mają możliwość oceny bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego wypełniając w systemie USOS elektroniczną ankietę dotyczącą organizacji studiów (załącznik 5.1 i załącznik 5.2). W ankiecie tej studenci oceniają m.in. wyposażenie sal dydaktycznych w system audiowizualny, dostępność literatury i innych pomocy dydaktycznych w bibliotece i czytelnich, funkcjonowanie systemu USOS, funkcjonowanie systemu edurom, funkcjonowanie strony internetowej Uczelni, Wydziałów a także zaplecze sportowo-rekreacyjne na terenie Uczelni. Wyniki ankiet są analizowane przez WKZJK, a wnioski z tej analizy są przekazywane Dziekanowi Wydziału.

Zajęcia prowadzone dla studentów kierunku Zarządzanie poza Uczelnią obejmują praktyki oraz wizyty studyjne. Instytucje, w których odbywają się zajęcia terenowe i praktyki dobierane są zgodnie z programem studiów i wybraną przez studentów specjalnością w taki sposób by zdobyta wiedza teoretyczna była wspomagana praktyką. Podmioty, w których realizowane są praktyki zapewniają studentom dostęp do wykorzystywanej przez nie infrastruktury oraz technologii.

Uczelniana Sieć Komputerowa zapewnia pracownikom i studentom Politechniki Rzeszowskiej możliwość korzystania z usługi poczty elektronicznej. Każdy nowo zatrudniony pracownik i nowoprzyjęty student otrzymuje dostęp do usługi.

W lutym 2009 r. PRz dołączyła do usługi powszechnego mobilnego dostępu do Internetu w ramach środowiska naukowego – eduroam. PRz pełni rolę Regionalnego Operatora eduroam. Działanie eduroam polega na umożliwieniu bezprzewodowego (lub opcjonalnie przewodowego) dostępu do sieci Internet pracownikom i studentom wszystkich stowarzyszonych w projekcie instytucji. Dostęp może być realizowany zarówno na terenie macierzystej jednostki, jak i poza nią – we wszystkich skupionych w projekcie eduroam sieciach.

Dzięki przynależności do konsorcjum PIONIER i uczestnictwu w projektach PLATON i MAN-HA pracownicy PRz oraz studenci PRz mają możliwość korzystania z usług chmurowych, m. in. z pakietu Microsoft Office 365 oraz aplikacji i maszyn wirtualnych.

Na Uczelni dostępna jest usługa wideokonferencji w ramach projektu PLATON. Terminal wideokonferencyjny jest ulokowany w budynku Ł, sala 113. System posiada możliwość jednoczesnego przesyłania dwóch strumieni w jakości Full HD (zwykle obraz wideo oraz prezentacja). Z usługi wideokonferencji może korzystać każdy pracownik PRz, który zarejestrował się w portalu telekonferencyjnym i poprzez niego dokonał rezerwacji na wybrany termin. Terminal wideokonferencyjny może być wykorzystywany do wykonywania połączeń oraz konferencji

między uczestnikami projektu PLATON oraz połączeń z innymi terminalami współpracującymi z protokołem H.323.

Na PRz wprowadzony został indeks elektroniczny, jest on częścią systemu USOS, którego jedną z ważniejszych części jest moduł *USOSweb* – serwis internetowy zawierający dane oparte na informacjach zgromadzonych w bazie danych USOS. Pozwala to studentom i pracownikom na korzystanie z zasobów USOS: umożliwia m.in. zdalne załatwianie spraw związanych z tokiem studiów, w których w tradycyjnej formie musiały pośredniczyć dziekanaty. *USOSweb* udostępnia studentom m.in. plan zajęć, przegląd ocen i zaliczeń, wypełnianie i wgląd w wyniki ankiet dotyczących procesu dydaktycznego, informacje o płatnościach i stypendiach, komunikację z uczestnikami tych samych zajęć i prowadzącymi. Nauczycielom akademickim serwis umożliwia m.in. wystawianie ocen i zaliczeń, wypełnianie protokołów do zajęć, wysyłanie wiadomości do uczestników zajęć oraz śledzenie bieżących informacji.

Wymieniona wyżej infrastruktura jest dostępna dla studentów zarówno w ramach zajęć dydaktycznych wymienionych w planach studiów jak również przy realizacji prac dyplomowych. Na szczególną uwagę zasługuje możliwość korzystania przez studentów podczas realizacji prac dyplomowych ze specjalistycznej aparatury badawczej znajdującej się w laboratoriach naukowych.

Biblioteka PRz w 2012 r. została przeniesiona do nowoczesnego budynku Centrum Dydaktyczno-Konferencyjnego i Biblioteczno-Administracyjnego (budynek V). Znajdują się tutaj nowoczesna i przestronna wypożyczalnia oraz czytelnia książek i czasopism. Ze źródeł elektronicznych i baz danych oferowanych przez Bibliotekę pracownicy i studenci Uczelni mogą korzystać za pośrednictwem komputerów znajdujących się w Bibliotece (70 terminali Sun Ray uruchamianych za pomocą legitymacji elektronicznych oraz 31 komputerów podłączonych do Uczelnianej Sieci Komputerowej), własnych komputerów (możliwość podłączenia zasilania oraz bezprzewodowego Internetu Eduroam) oraz w pomieszczeniach Uczelni i domach studenckich dzięki ich podłączeniu do Uczelnianej Sieci Komputerowej. Biblioteka umożliwia internetową rezerwację i zamówienie oraz prolongatę książek z użyciem systemu Aleph.

Biblioteka gromadzi zbiory z dziedzin objętych zakresem kształcenia i badań prowadzonych przez PRz. Posiada ponad 161 000 woluminów książek, 38 000 woluminów czasopism (bieżący wpływ obejmuje 320 tytułów polskich i zagranicznych w wersji drukowanej, w tym czasopisma naukowe, specjalistyczne oraz zeszyty naukowe wydawane przez krajowe szkoły wyższe) oraz 197 000 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych (w tym normy i patenty).

Oprócz literatury z zakresu szeroko pojętego zarządzania, ekonomii, biznesu itp. (kilka tysięcy tytułów). Literatura uzupełniana jest o nowości w ramach bieżącego gromadzenia zbiorów, a corocznie także dodatkowe o publikacje wydane wcześniej – w miarę potrzeb pojawiających się w sylabusach.

W ramach licencji krajowych sfinansowanych przez MNiSW PRz może korzystać z dostępu do 7 baz (EBSCO, Elsevier, Springer, Nature i Science, Wiley, SCOPUS, Web of Science). Studentów Zarządzania zainteresować mogą dostępne elektronicznie bazy Elsevier, Springer, Wiley i EBSCO (szczególnie: Academic Source Complete, Business Source Complete), zawierające m.in. czasopisma, książki i raporty z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Biblioteka udostępnia drukowane czasopisma związane z naukami o zarządzaniu i jakości.

Szczegółowe informacje na temat aktualnego dostępu do baz i czasopism znajdują się w Załączniku nr 2.I.5b. oraz na stronach internetowych biblioteki (<http://biblio.prz.edu.pl>).

Studenci korzystają również z materiałów dydaktycznych i naukowych o zasięgu międzynarodowym dostępnych w zasobach bibliotecznych (<https://biblio.prz.edu.pl/>) w tym podręczników online w wirtualnych wypożyczalniach i specjalistycznych baz artykułów naukowych.

Oprócz tego studenci korzystają z materiałów dydaktycznych publikowanych na stronach domowych - wizytówkach prowadzących.

Wszystkie budynki, w których odbywają się zajęcia studentów z orzeczeniem o niepełnosprawności wyposażone są w windy, zaś korytarze są na tyle szerokie, że nie stwarzają bariery architektonicznej studentom, którzy poruszają się na wózkach inwalidzkich. W większych salach wykładowych zainstalowane są pętle induktofoniczne oraz dodatkowy sprzęt nagłaśniający. Dodatkowo w pokoju Pełnomocnika do spraw studentów niepełnosprawnych znajdują się urządzenia w postaci laptopa, kserokopiarki oraz skanera, z których studenci z niepełnosprawnością w wyznaczonych godzinach mogą skorzystać.

Również budynek biblioteki nie posiada barier architektonicznych ponieważ windy umożliwiają osobom na wózkach inwalidzkich dostęp nie tylko do sal dydaktycznych, ale również do dwóch poziomów biblioteki. Warto zwrócić uwagę na to, iż w wypożyczalni biblioteki zainstalowano urządzenie do samodzielnego wypożyczania, posiadające regulowaną wysokość w związku z czym czytelnik na wózku może je samodzielnie obniżyć, tak aby uzyskać wygodny dostęp do blatu i monitora dotykowego. Stanowiska komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku wyposażone są w specjalistyczne klawiatury, słuchawki, narzędzia systemowe ułatwiające użytkownikom pracę (umożliwiające np. powiększanie widoku na ekranie komputera), a także syntezytor mowy (głosowe odczytywanie zawartości ekranu). Można również korzystać z lupy elektronicznej pozwalającej na powiększanie tekstów drukowanych, czytanie w kolorze w pozytywie i negatywie oraz zablokowanie obrazu na wyświetlaczu. Stanowiska komputerowe posiadają syntezytory mowy umożliwiającego odczytywanie treści wyświetlanej na ekranie.

Na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności student może starać się również o indywidualne wsparcie swojego procesu kształcenia, które możliwe jest dzięki dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej. Studenci, którzy korzystają z danej możliwości najczęściej wybierają wsparcie w postaci laptopów oraz tabletów, kilkakrotnie skorzystano też z możliwości zakupu krzesła czy też okularów.

Wydział Zarządzania posiada ponad 25 letnią historię. Przez cały okres swojego istnienia zabiega o powiększenie bazy dydaktycznej. Wraz z utworzeniem kierunku Zarządzanie rozpoczął się również proces budowy laboratoriów wydziałowych oraz zasobów bibliotecznych. Na ten cel corocznie przeznacza się środki z funduszy dydaktycznych oraz inwestycyjnych.

Rynek wydawniczy jest na bieżąco monitorowany przez wykwalifikowanych pracowników biblioteki pod kątem nowych pozycji z dziedzin, związanych z kierunkiem studiów. Oprócz śledzenia rynku wydawniczego przez pracownika biblioteki – Prodziekani zwracają się co semestr przy okazji prośby o opinie na temat prowadzonego modułu zajęć do koordynatorów modułów o aktualizację kart przedmiotów i zgłaszanie propozycji zakupów literatury.

W związku z ustawicznym rozwojem i rozbudową bazy dydaktycznej pracownicy opiekujący się laboratoriami, prowadzący laboratoria i projekty zgłaszają w sposób ciągły i na bieżąco potrzeby sprzętowe i programowe związane z tą rozbudową. Pod uwagę bierze się także potrzeby studentów, a dokładniej możliwość realizacji prac dyplomowych i potrzeby z tym związane.

Przykładem mogą tu być tematy prac dyplomowych, które były i są realizowane przy wykorzystaniu aparatury badawczej znajdującej się na wyposażeniu laboratoriów naukowych utworzonych w ramach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej jako część projektu „Rozbudowa infrastruktury naukowo – badawczej Politechniki Rzeszowskiej – etap II”.

Przykładem rozbudowy bazy dydaktycznej jest otwarty w dniu 13 września 2018 r. nowoczesny budynek Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej (usytuowany obok istniejącego budynku S). Oba budynki są ze sobą połączone przewiązką. Budowa tego obiektu rozpoczęła się w roku 2016, a koszt tej inwestycji wyniósł 10 mln zł.

Nowo otwarty obiekt od początku października 2018 roku służy studentom. Dwukondygnacyjny obiekt o powierzchni 1,2 tys. m² mieści m.in. salę laboratoryjną, trzy sale ćwiczeń, salę seminaryjno-konferencyjną dla 50 osób, salę seminaryjną dla 14 osób oraz przestronne pomieszczenia dziekanatów. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, czego przykładem może być chociażby panoramiczna, przeszklona winda na 8 osób. W budynku zainstalowano wyciszone okna. Są sterowane, a zarazem połączone z oświetleniem, elektronicznie okna i rolety. Jest energooszczędne oświetlenie sali, klimatyzacja, systemy sygnalizacji przeciwpożarowej, systemy antywłamaniowe itp. Przed budynkiem ustawione zostały ławeczki, zasadzono drzewa, przygotowano miejsca na rowery. W kolejnych latach planuje się rozbudowę bazy dydaktyczno- naukowej Wydziału Zarządzania. Główne kierunki rozwoju infrastruktury to:

- przekształcenie pomieszczeń zwolnionych przez dziekanat w starej części budynku S na sale laboratoryjne oraz ćwiczeniowe,
- stworzenie sali ćwiczeniowej na 30 osób wyposażonej w sprzęt komputerowy,
- zakupienie i wdrożenie systemu SAP.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Przy Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej funkcjonuje Rada Biznesu, skupiająca różne osoby, w szczególności liderów środowiska biznesowego regionu (załącznik 1.4.). Działania Rady są obecnie modyfikowane i zmierzają do poszerzenia zakresu działalności oraz zaproszenia do współpracy nowych partnerów ze środowiska gospodarczego, przedsiębiorców oraz pracodawców.

Wydział Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej podjął szeroko zakrojoną współpracę z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz placówkami oświatowymi regionu. W ramach porozumień nawiązał współpracę z wieloma firmami, jednostkami wojskowymi, uczelniami, szkołami średnimi i innymi placówkami dydaktyczno-oświatowymi. Zasadnicze efekty podejmowanej współpracy to:

- popularyzowanie wśród studentów ścieżki kariery w obszarze zarządzania,
- organizowanie otwartych wykładów i spotkań z praktykami zarządzania,
- organizowanie lub współorganizowanie wyspecjalizowanych kursów oraz konkursów wiedzy,
- podejmowanie rozlicznych działań na rzecz rozwoju nauki, realizacji inicjatyw, programów, projektów lub usług o charakterze akademickim, technologicznym i naukowym,
- realizacja projektów badawczych,
- współtworzenie konsorcjów oraz partnerstw,
- tworzenie wspólnej oferty szkoleniowej i doradczej,
- wspomaganie przez Wydział Zarządzania nauczania w szkołach, głównie przedmiotów związanych z zarządzaniem poprzez pomoc merytoryczno-programową,
- realizowanie praktyk i zajęć dydaktycznych dla studentów WZ PRz.

Do zawartych porozumień z firmami i instytucjami mających istotne znaczenie należy zaliczyć m.in. porozumienie z:

- Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego,

- Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych.
- Logintrans Sp. z o.o.,
- Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale,
- Inspekcją Transportu Drogowego,
- 34. Wojskowym Oddziałem Gospodarczym w Rzeszowie, z 21. Brygadą Strzelców Podhalańskich,
- WSOSP w Dęblinie (intensywne działania na rzecz rozwoju nauki),
- Wojskową Komendą Uzuppełnień w Rzeszowie.

Celem współpracy z firmami otoczenia społeczno-gospodarczego jest budowanie relacji z firmami otoczenia społeczno-gospodarczego, kształtowanie i aktualizowanie koncepcji kształcenia na kierunku, ocena i doskonalenie efektów uczenia się i programów studiów, aby odpowiadały one bieżącym potrzebom rynku pracy, wsparcie praktycznego kształcenia studentów poprzez organizację praktyk zawodowych i wizyt studyjnych.

Zawarto także porozumienia z lokalnymi oddziałami mass mediów: rzeszowskim oddziałem TVP i Polskim Radiem Rzeszów, które mają na celu wzmocnienie działalności misyjnej obu stron oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych studentów i pracowników.

Wśród szkół, z którymi zawarto porozumienia znajdują się m.in.:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Krośnie, SP nr 11 w Przemyślu,
- Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej,
- Zespół Szkół nr 1 w Sanoku,
- Zespół Szkół Informatycznych i Mechatronicznych w Przemyślu,
- LO w Sędziszowie Małopolskim,
- Zespół Szkół nr 2 w Rzeszowie,
- Jednostka Strzelecka 2021 im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie Związku Strzeleckiego „Strzelec”,
- Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli Centrum Szkolenia Samorządu i Administracji w Rzeszowie (współpraca dydaktyczna i administracyjna).

Zasadniczym celem szeroko zakrojonej współpracy jest organizowanie działań podnoszących poziom wiedzy uczniów z zakresu zarządzania, organizacja spotkań z przedstawicielami Uczelni, organizowanie konkursów dla uczniów dotyczących zagadnień zarządzania, współpraca w zakresie rozwoju edukacji i rozszerzania dialogu pomiędzy społecznością akademicką a uczniami.

W ramach projektu POWER na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej realizowane są wysokiej jakości staże „Szansa na lepszy start” finansowane ze środków UE i budżetu państwa w ramach Działania 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym (Konkurs nr POWER.03.01.00-IP.08-00-SP2/17 ogłoszony przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju). Program stażowy obejmuje studentów kierunku zarządzanie (I i II stopnia).

Celem realizacji projektów jest podniesienie przez studentów kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa poprzez realizację programów stażowych, odpowiadających kierunkom kształcenia objętych wsparciem. Działania w projekcie stanowią nowy element, odrębny od już istniejących, wynikających ze ścieżki kształcenia na danym kierunku. Efektem będzie zdobycie praktycznych umiejętności, podniesienie kompetencji i doświadczenia w czasie odbywania przedmiotowego stażu, uzupełniającego wiedzę pozyskaną na studiach, bezpośrednio związanego z prowadzonym przez Uczelnię kierunkiem kształcenia, nastawionego na ułatwienie studentom wejścia na rynek pracy.

W odniesieniu do kierunku zarządzanie aktualnie stosowaną formą monitorowania współpracy z pracodawcami są dwustronne kontakty. Zgodnie z ustaleniami współpraca dotyczy przede wszystkim organizacji praktyk, wykładów otwartych lub warsztatów prowadzonych przez pracodawców dla studentów kierunku, ale także konsultowania programu studiów.

Przy okresowej modyfikacji programów kształcenia, przedstawiciele pracodawców, podobnie jak interesariusze wewnętrzni (studenci i pracownicy) są proszeni o zgłoszenie swoich uwag i postulatów do programu kształcenia. Uwagi te są następnie analizowane na wspólnych spotkaniach i później implementowane do programu kształcenia.

W czasie praktyk zawodowych studenci mają okazję poznać podmiot, w którym realizują praktykę i otrzymać ze strony pracowników pomoc (niezbędną wiedzę praktyczną) w realizacji pracy dyplomowej bądź znaleźć inspirację (pomysł) do jej przygotowania.

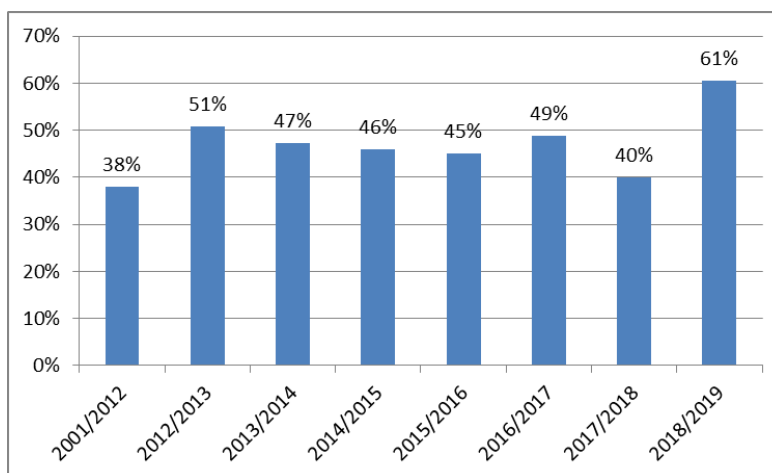
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

W opisywanym w raporcie okresie umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku *zarządzanie* zostało uwzględnione w koncepcji kształcenia oraz zajmowało istotne miejsce w planach rozwoju kierunku. Proces umiędzynarodowienia dotyczył m.in. działań wynikających z realizacji umów o współpracy z uczelniami zagranicznymi, realizacji wyjazdów kadry naukowo-dydaktycznej oraz wymiany studenckiej w ramach współpracy z uczelniami partnerskimi (w ramach programu ERASMUS+), realizacji praktyk zagranicznych przez studentów, intensywnej nauki języków obcych a także przygotowań do uruchomienia studiów realizowanych na Wydziale Zarządzania odbywających się w całości w języku angielskim.

Dwustronne umowy o współpracy stanowią tradycyjnie efektywną formę współpracy oraz sprzyjają procesom umiędzynarodowienia. Na dzień 12.09.2019 Politechnika Rzeszowska jest związana 55 długoletnimi umowami dwustronnymi z uczelniami zagranicznymi z Ukrainy, Rosji, Słowacji, Czech, Kazachstanu, Chin, Francji, Wietnamu, Węgier, Czarnogóry, Serbii, Austrii, Niemiec, Islandii, Wielkiej Brytanii, Włoch, Portugalii, Syrii, Korei Południowej, USA, Indii i Kanady.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania (w tym także na kierunku zarządzanie) bardzo chętnie wyjeżdżali na jedno lub dwusemestralne studia zagraniczne do uczelni partnerskich. Biorąc pod uwagę aktywność międzynarodową studentów Wydziału Zarządzania należy zwrócić uwagę na fakt, że udział studentów Wydziału Zarządzania w ogólnej liczbie studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w Programie Erasmus+ w badanym okresie oscylował na poziomie ok. 38-61% (Wykres 7.1).

Wykres 7.1. Udział studentów Wydziału Zarządzania w relacji do liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w okresie 2012-2019

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2019 r.

W chwili obecnej Wydział Zarządzania posiada 34 umów bilateralnych w ramach Programu Erasmus+ z ośrodkami akademickimi z Belgii, Bułgarii, Cypru, Czech, Francji, Hiszpanii, Islandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Turcji oraz Włoch, z którymi prowadzi aktywną wymianę studencką. W raportowanym okresie liczba studentów Wydziału zarządzania uczestniczących w wymianie zagranicznej na studia stale wzrastała, na kierunku logistyka kształtowała się w przedziale od kilku do kilkunastu studentów (Tabela 7.1). W roku 2017 podpisano kolejne umowy Erasmus+ z uczelniami z Gruzji, Ukrainy, Kazachstanu oraz Uzbekistanu i już w tym samym roku na Wydziale Zarządzania studiowali pierwsi studenci z tych państw.

Należy zaznaczyć, że systematycznie realizowane są wizyty monitoringowe w uczelniach partnerskich przez władze i wydziałowych koordynatorów programu Erasmus+ celem oceny warunków studiowania z punktu widzenia organizacji pobytu oraz kwestii dydaktycznych.

Studenci Wydziału Zarządzania, w tym na kierunku zarządzanie, wyjeżdżają na semestr studiów do uczelni partnerskich w Norwegii lub Islandii w ramach Programu Szkoleniowego i Stypendialnego (FSS). W raportowanym okresie z takiej możliwości skorzystało kilku studentów Wydziału. W roku akademickim 2017/2018 nabór na stypendia FSS zostały zawieszony z powodów niezależnych od Politechniki Rzeszowskiej.

Tabela 7.1. Liczba studentów Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2012-2019

r. ak.	Wydział Zarządzania
2018/2019	46
2017/2018	35
2016/2017	39
2015/2016	30
2014/2015	26
2013/2014	23
2012/2013	29
2011/2012	23

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2019 r.

Biorąc pod uwagę statystyki dotyczące przyjazdów studentów zagranicznych i studiujących na Wydziale Zarządzania należy zauważyć (Tabela 7.2), iż w każdym roku akademickim na Wydziale Zarządzania przebywają studenci uczelni partnerskich w liczbie od kilku do kilkunastu.

Tabela 7.2. Liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających na Wydział Zarządzania w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2012-2019

r. ak.	Wydział Zarządzania
2018/2019	22
2017/2018	32
2016/2017	20
2015/2016	16
2014/2015	18
2013/2014	19
2012/2013	12
2011/2012	8

Źródło: Dane Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ na Wydziale Zarządzania, stan na dzień 20.09.2019 r.

Wydział Zarządzania posiada bogatą ofertę przedmiotów w ramach studiów Erasmus+ prowadzonych w języku angielskim (Tabela 7.3).

Tabela 7.3. Oferta kursów Wydziału Zarządzania dla studentów ERASMUS+

Advertising	Logistics of Procurement, Production and Distribution
Brand management	Macroeconomics
Coaching	Management Accounting
Commercial and Customs Law	Marketing Plan
Commercial Law	Innovation Management
Consumer Behaviour	Managing Sales Team
Control and Internal Audit	Means of Transportation
Corporate Social Responsibility	Methods and Techniques of Quality Management
Cost Accounting	Organisational Behaviour
Cost Accounting and Controlling	Persuasion in Communication
Distribution Channels	Press, Radio and Television Law
Econometrics	Process Designing
Economy and Environment	Process Management
E-logistics	Project management
Engineering Graphics	Psychology of Communication
Entrepreneurship	Psychology of Management
Environmental Management	Public administration
Ethics in Management	management
European integration	Public relations
Financial Accounting	Quality management
Financial Controlling	Self-presentation
Financial Mathematics	SMEs Management
Fundamentals of Waste Management	Standardisation and Quality Management Systems in
Information Technology in Logistics	Logistics
Institutions and Sources of EU Regulations	Statistics
Internal Audit	Strategic management
International Marketing	Strategic Management Fundamentals
Logistics	Trade and International Freight
Logistics and Supply Chain Management	Waste Management

Źródło: Dane Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ na Wydziale Zarządzania, stan na dzień 20.09.2019 r.

Zajęcia prowadzone są w formie wykładowej, laboratoriów lub z elementami konwersatoriów w trakcie indywidualnych spotkań z wykładowcami. Każdy kurs obejmuje 30 godzin lekcyjnych. Językiem wykładowym jest język angielski. Zaliczenia obejmują egzaminy pisemne, ustne, projekty indywidualne albo grupowe. Wydział Zarządzania dysponuje grupą kilkudziesięciu pracowników akademickich posługujących się językiem angielskim na wysokim poziomie biegłości, prowadzących zajęcia ze studentami zagranicznymi.

W ramach oferty dla studentów zagranicznych Wydziału Zarządzania prowadzone są cotygodniowe zajęcia z kursu **Global Issues** połączone z uczestnictwem studentów w różnych wydarzeniach organizowanych przez Wydział Zarządzania.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania posiadają także możliwość wyjazdu na praktyki zagraniczne. Wydział dysponuje umowami na odbywanie praktyk studenckich z firmami w pięciu krajach: Cyprze, Finlandii, Islandii, Portugalii oraz Wielkiej Brytanii. Odbycie praktyki w zagranicznej firmie jest niewątpliwie okazją dla studentów Wydziału Zarządzania do budowania przyszłej przewagi konkurencyjnej na rynku pracy. W badanym okresie rokrocznie wyjeżdżało kilku studentów Wydziału Zarządzania, co stanowiło ok. 20% ogólnej liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w zagranicznych praktykach (Tabela 7.4).

Tabela 7.4. Liczba studentów Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na zagraniczne praktyki studenckie w okresie 2012-2019

r. ak.	Politechnika Rzeszowska	Wydział Zarządzania
2018/2019	18	6
2017/2018	24	5
2016/2017	22	4
2015/2016	32	6
2014/2015	32	6
2013/2014	28	7
2012/2013	31	4
2011/2012	22	5

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 20.09.2019 r.

Program Erasmus+ umożliwia także kadrze naukowo-dydaktycznej podnoszenie swoich kompetencji dydaktycznych oraz językowych jak również wymianę doświadczeń na poziomie uczelni partnerskich. Dane zawarte w Tabeli 7.5 dowodzą, że pracownicy Wydziału Zarządzania coraz chętniej wyjeżdżają z wykładami do uczelni zagranicznych w ramach tzw. **Teaching Staff Assignment (TSA)**. Przyznać należy, że znaczącą barierą w wykorzystaniu tej możliwości przez pracowników Wydziału stanowi ograniczoność miejsc dostępnych w skali uczelni.

Tabela 7.5. Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na wykłady do uczelni partnerskich w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2012-2019

r. ak.	Wydział Zarządzania
2018/2019	12
2017/2018	16
2016/2017	12
2015/2016	7

2014/2015	9
2013/2014	8
2012/2013	8
2011/2012	8

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 20.09.2019 r.

Również obserwujemy stały wzrost zainteresowania wygłoszeniem wykładów przez specjalistów z zagranicznych uczelni. W raportowanym okresie na zaproszenie władz Wydziału Zarządzania wykłady prowadzili pracownicy naukowcy z Brazylii, Czech, Francji, Holandii, Niemiec, Rumunii, Turcji czy Hiszpanii.

W ramach podpisanych umów międzywydziałowych na Wydziale Zarządzania odbywały się wizyty lub staże reprezentantów partnerskich uczelni: Łucki Uniwersytet Techniczny (Ukraina), Kijowski Uniwersytet Ekonomiczny (Ukraina), Śląski Uniwersytet w Opawie Szkoła Biznesu i Administracji w Karwinie (Czechy), Narodowy Uniwersytet Transportu Ukrainy w Kijowie (Ukraina).

Od roku 2013 studenci Politechniki Rzeszowskiej posiadają unikalną możliwość uczestnictwa w 6-miesięcznych *studiach w Chinach* w ramach partnerskiej umowy z Huazong University of Science and Technology (HUST). Ponadto mogą oni przedłużyć swój pobyt w Chinach uczestnicząc w 6-miesięcznym kursie języka i kultury chińskiej. W raportowanym okresie z takiej możliwości skorzystało 52 studentów Wydziału Zarządzania (tabela 7.6). Dla wielu z nich pobyt na uczelni zaowocował praktykami w firmach a w konsekwencji pozyskaniem stałego zatrudnienia w Chinach w firmach międzynarodowych.

Tabela 7.6. Liczba studentów Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach umowy z uczelnią partnerską HUST w okresie 2013-2019

r. ak.	Politechnika Rzeszowska	Wydział Zarządzania
2017/2018	11	10
2016/2017	25	13
2015/2016	21	4
2014/2015	41	18
2013/2014	25	7

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 20.09.2019 r.

Na Wydziale Zarządzania w chwili obecnej studiuje 6 studentów z Wietnamu (w ramach umowy z Aviation Labour Supply and Import-Export Joint Stock Company z siedzibą w Hanoi) oraz 16 studentów z Ukrainy.

Wydział Zarządzania realizuje aktywne działania mające na celu wspieranie umiędzynarodowienia zarówno na poziomie studenckim, jak i kadry naukowo-dydaktycznej. Inicjatywami o charakterze międzynarodowym wartymi zauważenia są:

1. Program International Classroom – Erasmus Challenge (ICEC),
2. Cykl Międzynarodowych Seminariów Studenckich International Student Seminars (ISS),
3. Targi Erasmusa (Erasmus Fair).

Program International Classroom – Erasmus Challenge (ICEC) to autorskie przedsięwzięcie zainicjowane w listopadzie 2009 r., a zainaugurowane w marcu 2010 r. na Wydziale Zarządzania (przy współpracy z Działem Współpracy z Zagranicą Politechniki Rzeszowskiej). Program ICEC realizowany jest w formie cyklicznych spotkań w dwóch niezależnych panelach, zatytułowanych

„Wykłady Otwarte” i „Dni Otwarte”. W cyklu comiesięcznych wykładów otwartych, prowadzonych w języku angielskim, bierze każdorazowo udział ok. 150 studentów – z Politechniki Rzeszowskiej, Uniwersytetu Rzeszowskiego, jak również studiujących w Rzeszowie w ramach programu *Erasmus*. Wykłady prowadzone były przez ekspertów z kraju i z zagranicy (USA, Kanada, Holandia, RPA, Niemcy, Francja, Belgia, Czechy, Brazylia). Do chwili obecnej zrealizowano 8 edycji z ponad pięćdziesięcioma wykładami otwartymi, w tym bezpośrednio dla studentów kierunku zarządzania. Program *ICEC* poszerza ofertę dydaktyczną Wydziału Zarządzania o aspekty praktyczne (warsztaty, pokazy, seminaria, zwiedzanie laboratoriów). Zachęca studentów do poszerzania wiedzy kierunkowej, umiejętności językowych jak również do dzielenia się własnymi doświadczeniami związanymi z pobytem w Polsce oraz za granicą. Ponadto program przyczynia się do popularyzowania studenckiej i pracowniczej wymiany międzynarodowej.

Międzynarodowe Seminaria Studenckie (ISS) organizowane są od 2013 roku we współpracy z Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karvina, Czechy, oraz University of Economics in Bratislava, Faculty of Business Economics, Kosice. Do chwili obecnej zrealizowano 12 edycji seminariów w trakcie których studenci przedstawili anglojęzyczne prezentacje, w tym z dziedziny zarządzania, w liczbie ponad trzystu (ok. 60% z zakresu zarządzania).

Targi Erasmusa (Erasmus Fair) to cyklicznie przeprowadzana akcja informacyjno-promocyjna dla studentów Wydziału Zarządzania mająca na celu przybliżenie aspektów formalnych związanych z aplikacją na wymianę zagraniczną z elementami promocji. W trakcie targów studenci Wydziału Zarządzania mają możliwość bezpośredniego kontaktu i rozmowy ze studentami polskimi - byłymi beneficjentami wszystkich dostępnych programów wymiany (Erasmus+, FSS, Chiny, praktyki zagraniczne) oraz aktualnie przebywającymi na Wydziale Zarządzania studentami zagranicznymi. W imprezie biorą udział także egzaminatorzy Studium Języków Obcych, przedstawiciele Działu Współpracy Międzynarodowej oraz Wydziałowi Koordynatorzy Programu Erasmus+.

Studenci Wydziału Zarządzania są zobowiązani do zdawania egzaminu ze znajomości języka obcego w ostatnim semestrze nauki języka w programie studiów. Egzamin z języka obcego odbywa się na poziomie B2, wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i jest organizowany w formie pisemnej dla wszystkich uprawnionych studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia. W tabeli 7.7 zawarto dane dotyczące zdawalności tego egzaminu dla studentów Wydziału Zarządzania.

Tabela 7.7. Liczba studentów oraz stopień zdawalności z egzaminu z języka angielskiego (poziom B2) na Wydziale Zarządzania okresie 2013-2019

Rok	2013/2014		2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	zimowy	letni	zimowy	letni	zimowy	letni	zimowy	letni	zimowy	letni	zimowy	letni
Przystępujący	505	318	-	496	134	81	169	78	624	-	626	-
Zdało	435	310	-	415	102	78	157	70	556	-	566	-
Nie zdało	70	8	-	81	32	3	12	8	68	-	60	-

Źródło: Dane Studium Języków Obcych Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2019 r.

Warto zwrócić uwagę, iż poziom zdawalności tego egzaminu w ostatnich latach oscyluje w granicach 90%, co świadczy o dobrych kompetencjach językowych studentów Wydziału Zarządzania.

W badanym okresie pracownicy Wydziału Zarządzania uczestniczyli w wielu konferencjach zagranicznych (Załącznik 7.1.), co także w istotny sposób wpływa na rozwój dydaktyczny i naukowy tych pracowników oraz w podnosi ogólny poziom umiędzynarodowienia Wydziału

Od roku akademickiego 2019/2020 Wydział Zarządzania rozszerzył ofertę dla kandydatów na studia na kierunku zarządzanie o możliwość studiowania na pierwszym stopniu w języku angielskim. W chwili przygotowania raportu rekrutacja na te studia nie została jeszcze ostatecznie zakończona.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wydział Zarządzania wspiera różne formy aktywności studentów. Dofinansowuje działalność kół naukowych, w tym udział studentów w konferencjach naukowych, przedsięwzięcia podejmowane przez samorząd studencki (np. Obóz Szkoleniowy Adapciak PRz, Rzeszowskie Juwenalia) oraz inne formy aktywności studentów (np. dni otwarte Wydziału Zarządzania). Przedstawiciele studentów biorą udział w pracach Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz innych ciałach kolegialnych. Cyklicznie organizowane są również spotkania ze starostami poszczególnych kierunków studiów.

Wspierana jest również mobilność studentów poprzez zachęcanie do uczestnictwa w programie Erasmus+ oraz innych wyjazdach zagranicznych (szczegóły zostały zaprezentowane w kryterium 7) i krajowych

Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość realizowania swoich zainteresowań naukowych i doskonalenia kompetencji społecznych w studenckich kołach naukowych prowadzonych przy poszczególnych jednostkach wewnętrznych Wydziału Zarządzania (Załącznik 4.3.). Na Wydziale funkcjonują następujące koła naukowe:

- Koło Naukowe Innowacyjnej Przedsiębiorczości, EKOzarządzania i Jakości Życia – EKOBIZNES,
- Koło Naukowe Komunikacji Marketingowej,
- Koło Naukowe Rozwoju Osobistego "GrowRes",
- Koło Naukowe Rachunkowości "ASSETS",
- Koło Naukowe Ubezpieczeń,
- Koło Naukowo-Badawcze Turystyki "Tuptuś",
- Koło Naukowe Logistyków,
- Koło Naukowe "Eurointegracja",
- Studenckie Koło Naukowe Młodych Ekonomistów,
- Koło Naukowe Studentów Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- Koło Naukowe Polityki Bezpieczeństwa Państwa.

Szczegółowe informacje na temat działalności kół naukowych zawarte są na stronach internetowych poszczególnych kół naukowych (strona Wydziału Zarządzania zakładka – studenci – koła naukowe).

Jednym z elementów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest stypendium Rektora. Studenci mają zapewniony dostęp do informacji o formach opieki i wsparcia. Odbywa się to w różnych formach: bezpośrednio przez pracowników Dziekanatu, tablicę ogłoszeń jak i poprzez uaktualnianą na bieżąco stronę internetową.

Studenci mają zapewniony dostęp do informacji o formach opieki i wsparcia. Odbywa się to w różnych formach: bezpośrednio przez pracowników Dziekanatu, tablicę ogłoszeń jak i poprzez uaktualnianą na bieżąco stronę internetową.

Zasady przydzielania pomocy materialnej dla studentów określone są w Regulaminie przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz Załącznik do Zarządzenia nr 56/2017 Rektora PRz z dnia 29 września 2017 (Załącznik 8.1), Zarządzenie nr 49/2018 Rektora Politechniki

Rzeszowskiej z dnia 17 września 2018 r. (Załącznik 8.2) oraz Zarządzenie Nr 55/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 28 września 2017 r. (Załącznik 8.3). Studenci korzystają z pomocy materialnej w następujących formach: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, zapomogi.

Liczba studentów kierunku zarządzanie, którzy skorzystali z pomocy materialnej według stanu na dzień 10.09.2019 r. wyniosła, odpowiednio:

Studia pierwszego stopnia:

Semestr zimowy 2018/19

Stypendium socjalne - 137

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 10

Semestr letni 2018/19

Stypendium socjalne - 141

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 9

Zapomogi w całym roku akademickim 2018/19 - 3

Studia drugiego stopnia:

Semestr zimowy 2018/19

Stypendium socjalne - 119

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 13

Semestr letni 2018/19

Stypendium socjalne - 116

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 13

Zapomogi w całym roku akademickim 2018/19 - 5

Studenci nagradzani są również nagrodą Rektora za działalność na rzecz środowiska akademickiego PRz.

Studenci mają możliwość składania do Dziekana pisemnych i ustnych skarg oraz wniosków we wszelkich sprawach związanych z ich tokiem studiów. Wszystkie skargi i wnioski są rozpatrywane niezwłocznie, ponieważ Dziekan i Prodziekani są dostępni nie tylko w godzinach dyżurów. Ponadto zasady składania odwołań dotyczące decyzji związanych z tokiem studiów oraz z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej regulują odpowiednio Regulamin studiów wyższych na PRz oraz Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz.

Co najmniej raz w semestrze odbywa się spotkanie władz Wydziału ze starostami wszystkich roczników kierunku, na którym są przekazywane uwagi od studentów związane z procesem kształcenia. Władze Wydziału uczestniczą także w organizowanych corocznie przez Samorząd Studencki publicznych debatach studentów z władzami.

Wydział Zarządzania zapewnia kompleksową obsługę administracyjną studentów. Kadra wspierająca proces kształcenia uczestniczy w szkoleniach podnoszących ich jakość pracy. Studenci mają także możliwość kontaktu telefonicznego oraz za pomocą poczty elektronicznej. Dziekan, Prodziekani oraz pracownicy Dziekanatu są dostępni dla studentów również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć.

Studenci mają możliwość oceny kadry wspierającej proces kształcenia wypełniając w systemie USOS ankietę oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi Ankieta

przeprowadzana jest zgodnie z Zarządzeniem nr 37/2017 Rektora PRz w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych z dnia 29 czerwca 2017 r. (Załącznik 8.4) oraz z Zarządzeniem nr 23/2018 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 18 maja 2018 (Załącznik 8.5) nie rzadziej niż raz na dwa lata. W ankiecie tej studenci oceniają pracowników dziekanatów w tym m.in. sprawność działania dziekanatów, aktualność przekazywanych informacji, życzliwość pracowników dziekanatu wobec studentów. Wyniki ankiet są analizowane przez WKZJK, a wnioski z tej analizy są przekazywane Dziekanowi Wydziału. Z przeprowadzonych ankiet wynika, iż studenci wysoko oceniają pracowników dziekanatu

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668), Politechnika Rzeszowska zapewnia publiczny dostęp do podstawowych informacji, w tym o warunkach rekrutacji oraz realizowanym programie studiów. Informacje te zawarte są nie tylko w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni, ale również na stronie uczelni.

Wydział Zarządzania podejmuje wszelkie wysiłki, by umożliwić kandydatom, studentom i innym osobom dostęp do informacji na temat planów i programów studiów oraz obowiązujących procedur. W wersji elektronicznej prezentowane są między innymi:

- 1) kryteria i zasady rekrutacji na poszczególne kierunki realizowane przez wydział,
- 2) plany studiów wszystkich prowadzonych kierunków wraz z treściami oraz zakładanymi efektami uczenia się,
- 3) procedury związane z procesem dyplomowania,
- 4) wyniki prowadzonej ankietyzacji dotyczących oceny procesu kształcenia.

Politechnika Rzeszowska od wielu lat prowadzi rekrutację za pomocą Systemu Internetowej Rekrutacji (SIR), który jest dostępny pod adresem <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Strona internetowa zawiera podstawowe informacje o aktualnym harmonogramie rekrutacji, wymaganych dokumentach, obowiązujących opłatach rekrutacyjnych, dyżurach Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz dane kontaktowe. Strona pozwala również na zarejestrowanie się w systemie SIR oraz wzięcie udziału w rekrutacji.

System Internetowej Rekrutacji Politechniki Rzeszowskiej pozwala także na prowadzenie ankietyzacji wśród kandydatów, która umożliwia m.in. dokonanie oceny czynników, które decydują o wyborze Uczelni oraz źródeł informacji o Uczelni i jej ofercie.

Dodatkowo, informacje o ofercie Politechniki Rzeszowskiej, są dostępne dzięki realizowanej obsłudze telefonicznej przez członków Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej.

Kandydaci na studia mogą korzystać również z informacji zawartych na stronie <https://w.prz.edu.pl/kandydaci>, która zawiera przede wszystkim aktualny informator uczelniany w wersji polsko- i anglojęzycznej. Dzięki niemu kandydaci uzyskują dostęp do informacji na temat uczelni i jej oferty dydaktycznej wraz z krótką charakterystyką prowadzonych kierunków, przedmiotami uwzględnianymi podczas rekrutacji na poszczególne kierunki, formami studiów i możliwościami zatrudnienia po ich ukończeniu.

Strona zawiera również, publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, szczegółowe warunki i tryb rekrutacji na studia prowadzone przez Politechnikę Rzeszowską.

Informacje dla kandydatów są także dostępne ze strony Wydziału Zarządzania.

Opisane informacje są dostępne również w formie drukowanej i rozpowszechniane podczas targów edukacyjnych, spotkań z kandydatami oraz dni otwartych drzwi itp.

Kandydaci, studenci i inni interesariusze, mogą korzystać także z informacji zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej na temat programów studiów. Dostępne są:

- 1) Podstawowe informacje o kierunku studiów (m.in. poziom i profil studiów, dostępne specjalności, liczbą godzin).
- 2) Efekty uczenia się.
- 3) Plany studiów, ich parametry, metody weryfikacji oraz treści kształcenia.

Studenci uzyskują dostęp do szczegółowych kart dla poszczególnych zajęć, zawierających dane poszczególnych prowadzących wraz z danymi kontaktowymi, celami kształcenia, wymaganiami wstępnymi, literaturą, efektami i treściami kształcenia, zasadami wystawiania ocen z poszczególnych form zajęć i ocen końcowych, a nawet przykładowymi zagadnieniami i materiałami dydaktycznymi. Powyższe dane są aktualizowane na początku każdego semestru, dzięki czemu studenci dysponują bieżącymi informacjami. Mogą oni również uzyskać informacje na temat procedur związanych realizacją praktyk zawodowych, czy z procesem dyplomowania.

Dodatkowo, dzięki Uniwersyteckiemu Systemowi Obsługi Studiów (USOS), każdy interesariusz może mieć dostęp do bieżącego rozkładu zajęć poszczególnych pracowników, zaś zalogowani studenci i pracownicy, mogą sprawdzić swój indywidualny (aktualny) rozkład.

Działania z zakresu zapewniania publicznego dostępu do o programie studiów, realizują również pracownicy poszczególnych dziekanatów, którzy udzielają informacji w godzinach pracy dziekanatów osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Obowiązek zapewnienia dostępu do informacji o prowadzonych zajęciach ciąży również na poszczególnych prowadzących, których zapoznają studentów m.in. z efektami uczenia się, zasadami ich weryfikacji, czy sposobach wystawienia oceny końcowej.

W ramach publicznego dostępu do informacji, upowszechniane są także wyniki ankietyzacji realizowanej wśród studentów Wydziału Zarządzania. Są one przedstawiane na stronie internetowej Wydziału oraz podczas corocznych spotkań władz Wydziału ze starostami. Podjęta została także decyzja o tym, że podstawowe informacje na temat wyników ankiet, będą rozsyłane wśród studentów Wydziału za pośrednictwem wewnętrznej poczty elektronicznej.

Do oceny działań z zakresu zapewnienia dostępu do informacji oceniane są:

- corocznie podczas rekrutacji (ankieta w Systemie internetowej Rekrutacji pozwala na wskazanie przez kandydata źródła informacji o ofercie Politechniki Rzeszowskiej),
- w każdym semestrze dzięki anonimowej ankietyzacji realizowanej dzięki Uniwersyteckiemu Systemowi Obsługi Studiów, w których studenci oceniają działania pracowników dydaktycznych oraz pracowników niebędących pracownikami dydaktycznymi w zakresie realizacji obowiązków informacyjnych,
- podczas cyklicznych spotkań władz wydziału z przedstawicielami studentów (starostami),
- w ramach współpracy z Radą Biznesu Wydziału Zarządzania.

Analizę wyników ankiet prowadzi Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, która może proponować wprowadzenie działań doskonalących w tym zakresie.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Polityka Jakości Kształcenia obowiązująca w Politechnice Rzeszowskiej jest pochodną obowiązującej strategii, a zwłaszcza jej misji.

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest publiczną uczelnią akademicką, która kształci studentów zgodnie z najnowszymi trendami oraz realizuje badania naukowe mające zasadniczy wpływ na proces kreowania gospodarki opartej na wiedzy.

Uczelnia poprzez współpracę z różnymi podmiotami z otoczenia stale doskonali programy kształcenia, by umożliwiała przygotowywanie absolwentów do sprostania wymaganiom współczesnej

gospodarki, w której istotne znaczenie mają interdyscyplinarne kompetencje, pozwalające na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym.

Badania prowadzone w Politechnice Rzeszowskiej są zgodne z potencjałem kadry naukowej oraz uprawnieniami podstawowych jednostek uczelni i nastawione są na wyznaczanie nowych kierunków rozwoju dyscyplin, w ramach których są realizowane.

Politechnika Rzeszowska poprzez proces dydaktyczny zmierza do wychowania studentów w duchu poszanowania praw człowieka, patriotyzmu, wrażliwości na losy społeczeństwa, szacunku dla państwa i jego obywateli, tolerancji, odpowiedzialności i rzetelności wykonywania swoich obowiązków.

Uczelnia swoją działalność prowadzi w poczuciu odpowiedzialności za wysoką jakość procesu dydaktycznego i naukowego.

Politechnika Rzeszowska swoim działaniem pragnie trwałego osadzenia uczelni w regionalnej, krajowej, europejskiej i globalnej przestrzeni dydaktyczno-naukowej, a także podniesienia jej konkurencyjności wśród uczelni technicznych oraz tworzenia wizerunku uczelni nowoczesnej, przyjaznej studentom i pracownikom.

Dążeniem Politechniki Rzeszowskiej jest, by swoimi działaniami mogła kultywować i tworzyć techniczne, kulturalne i historyczne dziedzictwo narodowe.

Główny cel jaki stawia sobie Uczelnia jest zapewnienie poziomu studentom wykształcenia, który umożliwi podjęcie satysfakcjonującego zatrudnienia oraz kontynuowanie kształcenia. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia zostało uznane za czynnik warunkujący dalszy rozwój oraz umocnienie pozycji Politechniki Rzeszowskiej w krajowym i europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

Zapewnienie jak najwyższego poziomu kształcenia w Politechnice Rzeszowskiej jest realizowane głównie poprzez:

- stałe monitorowanie procesu kształcenia,
- kreatywne planowanie procesu kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,
- właściwą realizację procesu kształcenia,
- tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia,
- podejmowanie niezbędnych działań naprawczych i doskonalących.

System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony w Politechnice Rzeszowskiej zarządzeniem nr 13/2008 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia kwietnia 2008 r. W marcu 2013 roku Senat Politechniki Rzeszowskiej uchwałą nr 13/2013 zatwierdził zmiany w strukturze Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które były odpowiedzią a dynamicznie zmieniające się w tym zakresie przepisy prawa, a dnia 29 czerwca 2017 r. przyjął Uchwałę nr 85/2017 w sprawie doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej. W założeniu system odnosi się do wszystkich stopni oraz form studiów prowadzonych na Uczelni.

W Politechnice Rzeszowskiej nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu sprawuje Rektor za pośrednictwem Prorektora ds. kształcenia, a elementami struktury na poziomie Uczelni są:

- pełnomocnik rektora ds. zapewniania jakości kształcenia,
- Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UKZJK). Na wydziałach za jakość kształcenia odpowiadają Dziekani.
- Elementami struktury systemu na wydziale są:
- pełnomocnik Dziekana ds. zapewniania jakości kształcenia,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK).

Funkcjonowanie na Wydziale Zarządzania studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie to wynik długotrwałego procesu ewolucji Wydziału. W roku akademickim 1993/94 uruchomione zostały studia na kierunku zarządzanie i marketing, które później zostały przekształcone w kierunek zarządzanie. Zmiany zachodzące w koncepcji kierunku to efekt prowadzonych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zmian przepisów prawa. Program kształcenia opracowano na podstawie Ustawy z dnia 12 września 1990 r. prawo o szkolnictwie wyższym, po czym dostosowywano do zmieniających się ram prawnych, w tym do Rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, Rozporządzenia MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zgodnie ze Statutem PRz efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie zostały przyjęte przez Senat PRz, zaś programy i planów studiów były akceptowane przez Radę Wydziału Zarządzania. W celu dostosowania do wymogów Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów została przyjęta Uchwała nr 64/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 18 lipca 2019 r (załącznik 2.I.1a i 2.I.1b).

Program kształcenia, jak również stopień realizacji zakładanych efektów uczenia się na ocenianym kierunku są na bieżąco monitorowane. Na podstawie propozycji zgłaszanych przez samorząd studencki oraz pracowników Wydziału za pośrednictwem kierowników poszczególnych jednostek, a także przez innych interesariuszy, Rada Wydziału wprowadza zmiany mające doskonalić plany i programy studiów i lepiej dostosowywać je do wymogów rynku pracy. Ocena adekwatności zakładanych efektów uczenia się do aktualnych wymogów rynku pracy możliwa jest dzięki zaangażowaniu powołanej 14 listopada 2012 Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania. Zrzesza ona przedstawicieli pracodawców z terenu regionu. (Załącznik 1.4). Podczas odbywających się cyklicznie spotkań, możliwe jest podejmowanie decyzji, które mają na celu dostosowanie aktualnych programów kształcenia do wymagań stawianych przez pracodawców absolwentom. Opinie Rady Biznesu są ważnym elementem uwzględnianym w trakcie doskonalenia programów kształcenia oraz procesów dydaktycznych realizowanych przez Wydział Zarządzania.

Równie istotnym elementem oceny programów kształcenia pod kątem zakładanych efektów uczenia się jest prowadzenie monitoringu losów absolwentów realizowanego przez Dział Informacji, Karier i Promocji Politechniki Rzeszowskiej. Wyniki ankiet powinny pozwalać na dokonanie oceny procesu kształcenia pod kątem przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. Celem realizowanych badań jest pozyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem kształcenia oraz ocena przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia potrzeb i wymagań obecnego rynku pracy. Zasady monitorowania losów absolwentów określa Zarządzenie Rektora PRz Nr 1/2014 z dnia 27 stycznia 2014 r. (Załącznik 10.1). Pod uwagę brane są także informacje, jakich dostarcza Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 37/2017 Rektora PRz w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych z dnia 29 czerwca 2017 r. (Załącznik 8.4) oraz zmieniającym je Zarządzeniem nr 23/2018 Rektora PRz z dnia 18 maja 2018 (Załącznik 8.5), po każdym zakończonym semestrze studenci kierunku mają możliwość oceny zajęć, w których uczestniczyli wypełniając w systemie USOS elektroniczną ankietę oceny zajęć. W ankiecie znajdują się m.in. pytania o to, czy w ramach realizacji zajęć było możliwe osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, czy podział zajęć na poszczególne formy był właściwy, czy liczba godzin przeznaczona na realizację zajęć była odpowiednia. Istnieje również możliwość dodawania przez ankietowanych

studentów komentarzy zawierających propozycje zmian planów i programów studiów. Wyniki ankiet studenckich są analizowane przez WKZJK.

Elementem monitorowania programu kształcenia oraz osiągania zakładanych efektów uczenia się są także hospitacje zajęć dydaktycznych realizowanych systematycznie przez kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału Zarządzania.

Wyniki ankiet są poddawane analizie pod kątem zmian planu i programu studiów na kierunku i przedstawiane władzom Wydziału, a opracowane przez WKZJK raporty są przekazywane Prorektorowi ds. Kształcenia. W ramach działań doskonalących i naprawczych dokonuje się na bieżąco korekt w planach i programach studiów. Polegają one głównie na zmianie form prowadzenia zajęć, liczby godzin przewidzianych na dane zajęcia czy też wprowadzaniu nowych zajęć. Zmiany w programach studiów będące wynikiem ich monitorowania mogą być wprowadzane z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed rozpoczęciem realizacji danego cyklu kształcenia. Weryfikacja zmian w planach kształcenia obejmuje poprawność programów pod względem formalnym oraz pod względem spójności i integralności treści zawartych w programach. Weryfikacja ma stwierdzić, czy programy kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz koncepcją rozwoju kierunku i potrzebami rynku pracy, uwzględniają odpowiednią liczbę godzin zajęć kontaktowych i właściwą liczbę punktów ECTS oraz czy określono odpowiednie związki między efektami uczenia się. Istotny w zmianach jest także głos studentów. Ich przedstawiciel jest członkiem WKZJK. Ponadto przedstawiciele studentów są członkami Rady Wydziału z prawem do głosu. Studenci mają także okazję wypowiedzieć się na temat programów kształcenia podczas corocznych spotkań starostów poszczególnych roczników z władzami Wydziału. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w doskonaleniu programu kształcenia w ramach dyskusji prowadzonych na spotkaniach Rady Biznesu. Wcześniejsza ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie dokonana przez Polską Komisję Akredytacyjną w 2014 roku była pozytywna. W jej wyniku Wydział uzyskał zgodę na prowadzenie kierunku do roku akademickiego 2019/2020.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku jest przeprowadzana w sposób ciągły (w trakcie i na zakończenie każdego z semestrów studiów oraz po ukończeniu całego cyklu kształcenia). Ogólne zasady określa Regulamin studiów wyższych na PRz. Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych, a z realizacji efektów uczenia się rozliczany jest co semestr. Elementem monitorowania stopnia osiągania zakładanych efektów uczenia się jest ankietyzacja zajęć prowadzona w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS) oraz hospitacje zajęć dydaktycznych. Zasady prowadzenia ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych określa Zarządzenie nr 37/2017 Rektora PRz z dnia 29 czerwca 2017 r. (Załącznik 8.4) oraz Zarządzenie nr 23/2018 Rektora PRz z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych (Załącznik 8.5). Ankietyzacja jest przeprowadzana w formie anonimowych ankiet dotyczących nauczyciela oraz zajęć, wypełnianych przez studentów w systemie USOS po zakończeniu każdego semestru. Wyniki ankiet są dostępne po zakończeniu ankietyzacji dla ankietowanego pracownika oraz jego przełożonego. Sprawdzanie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest również przy okazji sporządzania corocznego raportu z oceny programów kształcenia i weryfikacji zakładanych efektów, zgodnie z Zarządzeniem nr 21/2014 Rektora PRz z dnia 4 lipca 2014 r. w sprawie oceny programów kształcenia i weryfikacji efektów kształcenia (Załącznik 10.2).

Często stosowanymi formami weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się są egzamin oraz zaliczenie. Przeprowadzane są one w formie ustnej, pisemnej lub praktycznej. Wynik takiego zaliczenia jest częścią składową oceny końcowej zajęć. Prowadzący stosują także inne formy weryfikacji, do których zaliczyć można m.in. obserwację wykonawstwa, dyskusję, prezentację dokonań. Zgodnie z regulaminem studiów, zaliczeniu podlegają wszystkie

formy zajęć. Kryteria zaliczenia poszczególnych form zajęć oraz sposób wystawienia oceny końcowej i warunki dopuszczenia do egzaminu ustala koordynator, a po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki podaje do wiadomości studentom w ciągu 2 tygodni od rozpoczęcia zajęć w danym semestrze. W ramach przygotowania procesu dydaktycznego koordynatorzy zajęć mają obowiązek opracować aktualne karty i udostępnić je studentom. Karta zajęć zawiera szczegółowy ich opis, w tym: opis zakładanych efektów uczenia się, liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć, treści kształcenia z podziałem na poszczególne formy zajęć, zasady ustalania oceny końcowej oraz sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się. Oceny studentów dokonuje się na podstawie warunków zaliczenia zajęć zawartych w karcie. Koordynator wprowadza ocenę do USOS w terminach wyznaczonych przez Rektora ds. Kształcenia. Podpisany protokół z ocenami studentów Koordynator przekazuje do właściwego dziekanatu. Celem funkcjonowania SZJK jest potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów ustalonych dla danego kierunku studiów wraz z określeniem stopnia ich uzyskania. Najważniejsze zasady na jakich oparto ten system to:

- weryfikacja dotyczy wszystkich efektów uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, określonych dla kierunku studiów;
- weryfikacja przeprowadzana jest na wszystkich kierunkach kształcenia, formach poziomach i profilach studiów;
- system obejmuje wszystkich pracowników Uczelni uczestniczących w procesie kształcenia, studentów i absolwentów, a także pracodawców.

Na mocy Zarządzenia nr 22/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 21 lipca 2014 r. w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych (Załącznik 3.10) oraz Regulaminu studiów w PRz, ustalone zostały następujące zasady dokumentowania realizacji założonych efektów uczenia się oraz czas i formę przechowywania dokumentacji:

- a) Dla egzaminów i zaliczeń ustnych nauczyciel akademicki przygotowuje wykaz zagadnień, który przechowuje się w formie papierowej lub elektronicznej przez kolejny rok akademicki,
- b) Dla egzaminów i zaliczeń pisemnych nauczyciel akademicki przygotowuje pojedyncze prace studentów odpowiadające ocenie najniższej, średniej i najwyższej i przechowuje je w formie papierowej lub elektronicznej przez kolejny rok akademicki.
- c) Dla egzaminu dyplomowego komisja egzaminu dyplomowego weryfikuje stopień osiągnięcia przez studenta zamierzonych efektów uczenia się poprzez pracę dyplomową oraz wyniki egzaminu dyplomowego, dokumentację realizacji efektów uczenia się wraz z pracą dyplomową, protokołem i recenzjami przechowuje się w formie papierowej lub elektronicznej w teczce osobowej studenta.

Dokumentację efektów osiągniętych przez studentów stanowią: prace kontrolne studentów (kolokwia, testy, sprawozdania z laboratoriów, prace egzaminacyjne itp.), wypełnione dzienniki lub sprawozdania z praktyk, protokoły egzaminacyjne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych. Dokumentacja ta jest archiwizowana zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami Rektora PRz. Zgodnie z Zarządzeniem nr 22/2014 Rektora PRz z dnia 21 lipca 2014 r. (Załącznik 3.10) w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.

Sposób prowadzenia dokumentacji z przebiegu studiów określa Zarządzenie nr 38/2013 Rektora PRz z dnia 13 września 2013 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (Załącznik 3.11). Sposób archiwizacji prac dyplomowych określa Zarządzenie nr 83/2017 Rektora PRz z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania oraz archiwizacji prac dyplomowych na Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.12) w myśl, którego wydrukowana forma pracy dyplomowej

jest archiwizowana wraz z teczką akt osobowych studenta w archiwum Uczelni i przechowywana przez okres 50 lat. Archiwizacja elektronicznej formy pracy dyplomowej odbywa się za pomocą systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), zintegrowanego z USOS.

Na zakończenie procesu kształcenia efekty uczenia się sprawdzane są poprzez przygotowanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta w zakresie studiowanego kierunku, która może przybrać formę pracy pisemnej. Student taką pracę składa w formie zwartej drukowanej i elektronicznej. Ocena z pracy dyplomowej jest średnią ocen opiekuna i recenzenta powołanego przez Dziekana. Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: część I - weryfikacji efektów uczenia się oraz część II - obrony pracy dyplomowej. Podczas pierwszej części studenci odpowiadają ustnie na trzy wylosowane pytania spośród listy zagadnień podanych uprzednio do wiadomości studentów. Obrona pracy składa się z krótkiej prezentacji oraz odpowiedzi na pytania z zakresu pracy. Ostateczny wynik studiów jest określany jako średnia ważona na podstawie wyniku toku studiów, oceny z pracy dyplomowej i pozytywnych ocen z obu części egzaminu dyplomowego. Na podstawie wyniku ustala się ocenę ukończenia studiów wyższych. Szczegółowe zapisy dotyczące metody sprawdzania efektów i ustalania oceny końcowej znajdują się w Regulaminie studiów wyższych na PRz (Załącznik 3.8).

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie praktyki oraz wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za ich realizację ze strony zakładu pracy. Po ich zakończeniu student jest zobowiązany dostarczyć w określonym terminie do Kierownika praktyk studenckich następujące dokumenty, tj. Zaświadczenie o odbyciu praktyki wystawione przez zakład pracy, Ocenę praktykanta wystawione przez opiekuna praktyk oraz Raport z przebiegu praktyki przygotowany przez studenta. Na podstawie przedłożonych dokumentów i rozmowy ze studentem, Kierownik praktyk studenckich dokonuje weryfikacji osiągnięcia przewidzianych efektów uczenia się i wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS na koniec właściwego semestru. Niezaliczenie praktyki przez studenta jest jednoznaczne z niezaliczeniem semestru, w którym praktyka powinna być realizowana. Należy zaznaczyć, że Kierownik praktyk studenckich przeprowadza wyrywkową kontrolę przebiegu praktyk. W przypadku nieuzasadnionej nieobecności studenta na praktykach, może ona zostać niezaliczona.

Wszystkie źródła informacji, są wykorzystywane przez kierownictwo Wydziału do bieżącego doskonalenia programu kształcenia na kierunku. Szczególnie istotne znaczenie w doskonaleniu programów odgrywają wyniki wizytacji prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Wszelkie zalecenia i sugestie są uwzględniane niezwłocznie.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijająca się kadra naukowo-dydaktyczna. Jeden z największych stopni umiędzynarodowienia kierunku finanse i rachunkowość z pośród wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Politechnice rzeszowskiej. Nowocześnie wyposażone laboratoria, doskonała infrastruktura, bogate zasoby biblioteczne. Poziom zaangażowania i wiedzy studentów – studentami kierunku finanse i rachunkowość są absolwenci szkół ponadgimnazjalnych z najwyższymi ocenami maturalnymi. Indywidualne podejście do studenta. 	<ul style="list-style-type: none"> Warunki płacowe kadry naukowo-dydaktycznej. Coraz mniejsze możliwości pozyskania młodej, dobrze rokującej kadry naukowej.
Czynniki zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none"> Dynamiczny rozwój regionu podkarpackiego. Powstawanie nowych i rozwój istniejących w regionie przedsiębiorstw. Rosnące w regionie zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości. Możliwość współpracy z instytucjami naukowymi. Możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych w celu uatrakcyjnienia procesu kształcenia. 	<ul style="list-style-type: none"> Zjawisko migracji młodych osób z regionu podkarpackiego. Trudności w pozyskaniu środków na rozwój infrastruktury badawczej. Niż demograficzny. Niskie wynagrodzenia pracowników oraz środki na badania naukowe

DZIEKAN
WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA

dr hab. Marcin Jurgilewicz, prof. PRz

(Pieczęć uczelni)

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

REKTOR

prof. dr hab. inż. Tadeusz Murkowski

(podpis Rektora)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	255	78	43	60
	II	208	102	33	40
	III	145	84	31	47
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	261	60	131	60
	II	201	98	163	86
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		1070	422	401	293

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018/2019	255	165	43	23
	2017/2018	226	170	37	26
	2016/2017	179	134	50	33
II stopnia	2018/2019	122	114	111	87
	2017.2018	258	236	131	121
	2016/2017	220	198	168	169
jednolite studia magisterskie	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
Razem:		1260	1017	540	459

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).

Studia pierwszego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	st. stacjonarne	st. niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180	6/180
Łączna liczba godzin zajęć	2145	1348
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	98	65
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	sp.1. - 107 sp.2. - 102 sp.3. - 104 sp.4. - 102 sp.5. - 103	sp.1. - 107 sp.2. - 102 sp.3. - 104 sp.4. - 102 sp.5. - 103
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	61	61
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	3	3
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godz.	120 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.	10 godz.
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./	2./

Studia drugiego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	st. stacjonarne	st. niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120	4/120
Łączna liczba godzin zajęć	1410	804
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61	37
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	sp.1. - 75 sp.2. - 70 sp.3. - 71 sp.4. - 69 sp.5. - 71	sp.1. - 75 sp.2. - 70 sp.3. - 71 sp.4. - 69 sp.5. - 71
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	55	55
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	0	0
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	0	0
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./	2./

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia pierwszego stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia wspólne			
Bezpieczeństwo i higiena pracy	wykład	15/12	1
Ekonometria	wykład/laboratorium	45/30	4
Prognozowanie i symulacje	wykład/laboratorium	45/21	3
Statystyka opisowa	wykład/ćwiczenia/laboratorium	60/36	5
Finanse	wykład/ćwiczenia	45/30	4
Mikroekonomia	wykład/ćwiczenia	60/39	6
Nauka o organizacji	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Podstawy zarządzania	wykład/ćwiczenia	60/39	6
Badania marketingowe	wykład/ćwiczenia	60/39	5
Finanse przedsiębiorstw	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Podstawy przedsiębiorczości	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Rachunkowość finansowa	wykład/ćwiczenia	60/39	5
Zachowania organizacyjne	wykład/ćwiczenia	45/30	4
Zarządzanie jakością	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Zarządzanie projektami	wykład/laboratorium	30/21	3
Zarządzanie zasobami ludzkimi	wykład/ćwiczenia	45/30	4
Autoprezentacja	ćwiczenia	15/9	1
Podstawy ubezpieczeń	wykład/ćwiczenia	30/21	2
Zarządzanie innowacjami	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Zarządzanie rozwojem regionalnym	wykład/ćwiczenia	30/18	2
		Rezem:	72
Zarządzanie finansami			
Analiza opłacalności inwestycji	wykład/ćwiczenia/laboratorium	45/27	5
Finanse międzynarodowe	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Finanse publiczne	wykład/ćwiczenia	30/21	2
Finanse Unii Europejskiej	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Finansowanie	wykład/ćwiczenia	30/18	2

działalności gospodarczej			
Informatyka finansowa	laboratorium	30/18	1
Międzynarodowe standardy rachunkowości	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Podstawy komunikacji społecznej	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Polityka rachunkowości	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Sprawozdawczość finansowa	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Ubezpieczenia gospodarcze	wykład/ćwiczenia	60/33	5
Zarządzanie kosztami	wykład/ćwiczenia	60/36	4
		Rezem:	35
Zarządzanie jakością			
Audit systemów zarządzania jakością	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Konsumencka ocena jakości	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Narzędzia zarządzania jakością	wykład/ćwiczenia	60/33	4
Statystyczne sterowanie procesem	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Strategia ciągłego doskonalenia	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Systemy zarządzania środowiskowego	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Wdrażanie i dokumentowanie systemów zarządzania jakością	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Zarządzanie produkcją	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Zintegrowane systemy zarządzania	wykład/ćwiczenia	30/21	3
		Rezem:	30
Nowoczesny marketing			
Corporate Social Responsibility	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Marketing doświadczeń	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Marketing miast i regionów	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Merchandising	wykład/ćwiczenia	45/30	2
Perswazja w komunikacji	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Plan marketingowy	wykład/ćwiczenia	45/21	3
Psychologia zachowań konsumentów	wykład/ćwiczenia	45/30	4
Reklama	wykład/ćwiczenia	60/39	5

Strategia produktu	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Systemy identyfikacji wizualnej	wykład/laboratorium	30/18	3
		Razem:	32
Zarządzanie projektami			
Narzędzia informatyczne w zarządzaniu projektem	laboratorium	30/18	1
Podstawy zarządzania finansami projektu	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Podstawy zarządzania strategicznego	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Przegląd metod i technik zarządzania	wykład/ćwiczenia	45/30	4
Przegląd metodyk zwinnych zgodnych z AGILE	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Przywództwo i zarządzanie personelem w projekcie	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Techniki planowania i controllingu projektu	ćwiczenia	30/18	1
Zarządzanie projektami według metodyki PMI i PRINCE2	wykład	30/18	3
Zarządzanie projektami według wytycznych IPMA	ćwiczenia	15/12	1
Zarządzanie projektem informatycznym	ćwiczenia	30/18	3
Zarządzanie projektem infrastrukturalnym	ćwiczenia	30/18	3
Zarządzanie projektem reorganizacyjnym	ćwiczenia	30/18	3
		Razem:	30
Zarządzanie międzynarodowe			
Business coaching	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Business intelligence	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Corporate Social Responsibility	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Klastering	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Leadership – przywództwo	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Marketing międzynarodowy	wykład/ćwiczenia	30/18	2
Strategie konkurencji	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Zarządzanie funduszami	wykład/ćwiczenia	45/27	3

UE			
Zarządzanie międzykulturowe	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Zarządzanie MMSP	wykład/ćwiczenia	45/27	2
Zintegrowane systemy zarządzania	wykład/ćwiczenia	30/21	2
		Razem:	31
	Razem:		102-107

Studia drugiego stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zajęcia wspólne			
Etyka w zarządzaniu	wykład/ćwiczenia	30/	1
Koncepcje zarządzania	wykład/ćwiczenia	60/30	6
Makroekonomia	wykład/ćwiczenia	60/36	6
Metody badań społecznych	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Statystyka matematyczna	wykład/ćwiczenia	45/24	2
Badania operacyjne	wykład/laboratorium	45/24	3
Logistyka	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Marketing międzynarodowy	wykład/ćwiczenia	45/27	3
Rachunkowość zarządcza	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Zarządzanie procesami	wykład/ćwiczenia	45/27	4
Zarządzanie publiczne	wykład/ćwiczenia	60/30	3
Zarządzanie strategiczne	wykład/ćwiczenia	60/36	6
Informatyczne wspomaganie decyzji	laboratorium	30/15	2
Kontrola i audyt wewnętrzny	wykład/ćwiczenia	30/18	2
		Razem:	48
Rachunkowość w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw			
Badanie sprawozdań finansowych	wykład/ćwiczenia	45/24	2
Controlling finansowy	wykład/ćwiczenia	60/30	3
Informatyczne programy finansowe	laboratorium	30/18	3
Rachunek kosztów i controlling	wykład/ćwiczenia	30/21	3
Rachunkowość korporacji międzynarodowych	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Rachunkowość podatkowa	wykład/ćwiczenia	45/24	3

Ubezpieczenia finansowe	wykład/ćwiczenia	45/24	5
Zarządzanie finansami korporacji	wykład/ćwiczenia	45/18	3
Zarządzanie ryzykiem w inwestycjach giełdowych	wykład/ćwiczenia	45/24	2
		Razem:	27
Start-up - kreowanie innowacyjnego biznesu			
Benchmarki sukcesu	ćwiczenia	15/9	1
Business coaching	ćwiczenia	15/9	1
E-commerce	wykład/ćwiczenia	30/15	2
Etyka biznesowa	wykład/ćwiczenia	30/15	2
Finansowanie start up'u	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Otwarte innowacje	wykład/ćwiczenia	30/15	2
Projektowanie biznesowe	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Trening kreatywności	ćwiczenia	15/9	2
Zachowania rynkowe przedsiębiorstw	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Zarządzanie eko-innowacjami	wykład/ćwiczenia	45/24	1
Zarządzanie zespołem	wykład/ćwiczenia	45/21	2
		Razem:	22
Profesjonalny menedżer			
Digital Marketing	wykład/laboratorium	45/21	2
Kierowanie zespołem sprzedażowym	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Multikulturowość w marketingu	wykład/ćwiczenia	30/18	3
Nowoczesne formy reklamy	wykład/ćwiczenia	45/24	4
Satysfakcja i lojalność klienta	wykład/ćwiczenia	45/24	2
Targi i wystawy gospodarcze	wykład/ćwiczenia	45/24	2
Techniki sprzedaży	wykład/ćwiczenia	45/24	3
Zarządzanie marką	wykład/ćwiczenia	45/24	4
		Razem:	23
Zarządzanie zespołem projektowym			
Coaching i mentoring	ćwiczenia	15/9	1
Komunikacja w projektach multikulturowych	wykład	15/9	2
Koordinacja portfela projektów	wykład/ćwiczenia	45/24	4
Metody kreatywne	ćwiczenia	30/15	1
Orientacja projektowa organizacji	wykład	30/15	2

Planowanie przedsięwzięć gospodarczych	wykład/ćwiczenia	45/21	2
Przywództwo w zespole	ćwiczenia	15/9	2
Wystąpienia publiczne i autoprezentacja	ćwiczenia	15/9	2
Zaawansowane finanse projektów	wykład/ćwiczenia	30/18	3
		Razem:	19
Komunikacja w biznesie			
Analiza opinii publicznej	wykład/ćwiczenia	60/24	4
Komunikacja międzykulturowa	wykład/ćwiczenia	45/24	4
Komunikacja w biznesie	wykład/ćwiczenia	60/33	6
Public relations w przedsiębiorstwie	wykład/ćwiczenia	30/21	4
Reklama	wykład/ćwiczenia	60/27	3
Sztuka autoprezentacji	wykład/ćwiczenia	45/27	2
		Razem:	23
	Razem:		67-75

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

Nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Na Wydziale Zarządzania są oferowane zajęcia w języku obcym z większości przedmiotów objętych programem studiów na kierunku zarządzanie (warunkiem uruchomienia takich zajęć jest odpowiednia liczba chętnych studentów), jednak z braku zainteresowania taką formą zajęć prowadzone one są tylko dla studentów obcokrajowców studiujących na WZ w ramach programu Erasmus+. Studenci kierunku zarządzanie z Ukrainy oraz Wietnamu studiują w języku polskim. Wykaz modułów prowadzonych w języku angielskim przedstawia tabela 6.1.

Tabela 6.1. Zajęcia w języku angielskim, które są w ofercie dla studentów zagranicznych.

No.	Subject	ECTS	Description
1	Advertising	5	Advertising in promotion mix. The process of communication in marketing. Formulation of advertising strategy: mission, market, money, message, media, measurement . Online advertising. Psychological models of advertising.
2	Brand management	5	Strategic aspects of branding, brand identity and positioning, creating and sustaining brand identity, corporate brands and product brands, managing brands over marketing segments, building brand loyalty.
3	Coaching	6	Coaching as method of human development support: concepts, models and principles; Coaching and other personal or organizational support professions (mentoring, training, therapy, consulting); Coaching as a profession: core coaching competencies, standards and code of ethics; Coaching tools and techniques.
4	Commercial and Customs Law	5	Discussion of commercial law issues, in particular issues related to the law of commercial companies, as well as commercial contract law.

			This is preceded by an analysis of issues related to the concept of entrepreneur, legal forms in which entrepreneurs can appear in the economic turnover, registration and registration of entrepreneurs and commercial activities.
5	Commercial Law	4	Discussion of commercial law issues, in particular issues related to the law of commercial companies, as well as commercial contract law. This is preceded by an analysis of issues related to the concept of entrepreneur, legal forms in which entrepreneurs can appear in the economic turnover, registration and registration of entrepreneurs and commercial activities.
6	Consumer Behaviour	4	Introduction to and key concepts within the field of consumer behaviour. The underlying concepts include: consumer behavior definition, consumer in marketing 3.0 and marketing 4.0, consumer decision process, identify and explain factors which influence consumer behaviour, demonstrate how knowledge of consumer behaviour can be applied to marketing.
7	Control and Internal Audit	4	Definition of Control and Internal Audit, the Code of Ethics, Risk Management process in the organization (includes identification, evaluation and hierarchization of the risk), control mechanisms in the organization
8	Corporate Social Responsibility	4	Introduction to Corporate Social Responsibility: Potential Business Benefits-Triple bottom line, Human resources, Risk management, Supplier relations; Criticisms and concerns-Nature of business; Motives; Misdirection. Trajectory of Corporate Social Responsibility in Poland and UE. Corporate Social Responsibility - ISO 26000. Corporate Social Responsibility and Small and Medium Enterprises (SMEs) in UE. Corporate Social Responsibility and Public-Private Partnership (PPP) in UE. Legal Aspects of CSR. Corporate Social Responsibility in Globalizing world: Corporate Social Responsibility Voluntary Guidelines. Corporate Social Responsibility - Companies.
9	Cost Accounting	6	Introduction to and key concepts within the field of cost accounting. The underlying concepts include: essence of cost in corporate, elements of cost, classifications of cost, cost allocation to products, Activity-Based Costing, cost information for special decision making.
10	Cost Accounting and Controlling	6	Introduction to and key concepts within the field of cost accounting and controlling. The underlying concepts include: 1. essence of cost in corporate, elements of cost, classifications of cost, cost allocation to products, cost information for special decision making, 2. essence of financial controlling in corporate, budgeting (components of the budget, budget processes, variance analysis), reporting for managerial decisions making.
11	Distribution Channels	5	Introduction to and key concepts within the field of distribution channels. The underlying concepts include: 1) distribution as a subsystem of logistics and marketing instrument, 2) functions and types of distribution channels, 3) distribution intermediaries, 4) basic problems of decision-making in the area of distribution, 5) the essence of inter-organizational relationships (cooperation and conflicts) in the distribution channels.
12	Econometrics	6	OLS method; GLS method; The evaluation of econometric models; Dynamic Models; Introduction to Time Series Models; Introduction to Panel Models
13	Economy and Environment	4	Environment: A key to competitive advantage of organization; General overview of major legislations like Environment Protection Act 2020 Climate and Energy Package; Introduction and Definition of Environment: Significance of Environment; Management for contemporary managers, Career opportunities; Environmental issues relevant to UE, Sustainable Development, The Energy scenario; Global Environmental concerns: Global Warming, Acid Rain, Ozone Depletion, Hazardous Wastes, Endangered life-species, Loss of Biodiversity, Industrial/Manmade disasters, Atomic/Biomedical hazards, etc.- how do they influence on business; Concepts of Ecology: Ecosystems and interdependence between living organisms, habitats, limiting factors, carrying capacity, food chain, etc.; Scope of Environment Management, Role & functions of Government as a planning and regulating agency (Environment Quality Management and Corporate Environmental Responsibility Environmental Management Systems (formal and informal) e.g according to ISO 14001, ISO 5000;, EMAS, CSR - Management and Audit Methodology; Monitoring and Targeting (EMT); Efficiency, Integrated Management Systems - Total Quality Environmental Management, ISO-14000, EMS certification).
14	E-logistics	4	Logistics - origins and definition. Logistics activities and fields. Supply Chain Management. The process of Supply Chain Management. E-logistics process. Distribution strategy.
15	Engineering Graphics	6	Become familiar with the AutoCAD user interface. Understand the fundamental concepts and features of AutoCAD. Use the precision drafting tools in AutoCAD to develop accurate technical drawings. Present drawings in a detailed and printing them in correct scale.
16	Entrepreneurship	4	1) Overview Of Entrepreneurship: Definitions, Roles and Functions/Values of Entrepreneurship, History of Entrepreneurship Development, Role of Entrepreneurship in the National Economy, Functions of an Entrepreneur, Entrepreneurship and Forms of Business Ownership Role of Money and Capital Markets in Entrepreneurial Development: Contribution of Government Agencies in Sourcing information for Entrepreneurship. 2) Business Plans And Importance Of Capital To Entrepreneurship: Preliminary and Marketing Plans, Management and Personnel, Start-up Costs and Financing as well as Projected Financial Statements, Legal Section, Insurance, Suppliers and

			Risks, Assumptions and Conclusion, Capital and its Importance to the Entrepreneur, Entrepreneurship And Business Development: Starting a New Business, Buying an Existing Business, New Product Development, Business Growth and the Entrepreneur Law and its Relevance to Business Operations. 3) Women's Entrepreneurship Development, Social entrepreneurship-role and need, EDP cell, role of sustainability and sustainable development for SMEs, 4) UE Environment for Entrepreneurship: key regulations and legal aspects, role and responsibilities of various government organisations, departments, banks etc., role of State governments in terms of infrastructure developments and support etc., public private partnerships, Credit Guarantee Fund, 5) Effective Management of Business: Issues and problems faced by micro and small enterprises and effective management of M and S enterprises (risk management, credit availability, technology innovation, supply chain management, linkage with large industries), exercises, e-Marketing. 6) Achieving Success In The Small Business: Stages of the small business life cycle, four types of firm-level growth strategies, Options – harvesting or closing small business,s Critical Success factors of small business.
17	Environmental Management	4	Environment: A key to competitive advantage of organization; General overview of major legislations like Environment Protection Act 2020 Climate and Energy Package; Introduction and Definition of Environment: Significance of Environment; Management for contemporary managers, Career opportunities; Environmental issues relevant to UE, Sustainable Development, The Energy scenario; Global Environmental concerns: Global Warming, Acid Rain, Ozone Depletion, Hazardous Wastes, Endangered life-species, Loss of Biodiversity, Industrial/Manmade disasters, Atomic/Biomedical hazards, etc.- how do they influence on business; Concepts of Ecology: Ecosystems and interdependence between living organisms, habitats, limiting factors, carrying capacity, food chain, etc.; Scope of Environment Management, Role & functions of Government as a planning and regulating agency (Environment Quality Management and Corporate Environmental Responsibility Environmental Management Systems (formal and informal) e.g according to ISO 14001, ISO 5001;, EMAS, CSR - Management and International Audit Methodology; Monitoring and Targeting (EMT); Efficiency, Integrated Management Systems - Total Quality Environmental Management, ISO 14000, EMS certification and registration). How to implement environmental management systems - step by step.
18	Ethics in Management	4	(1) theoretical: for understanding what is the ethics and what are the ethical theories; eudajmonizm, utilitarianism, ethical relativism, personalism, ethics of values; Human Rights; (2) methodological: what the ethics can be using in practice, also in management; ethical problems in management (recruitment, communications, organizational culture and climate, employee evaluation, company restructuring, etc.); different contexts, e.g. financial and personal, Social Responsibility of Business; (3) practical: ethical problems in management and their solutions - specific cases from organizations functioning.
19	European integration	6	The course includes the following topics: <ul style="list-style-type: none"> • European Union? How could you understand European integration? • "Together we have power" - do we have more integration or particular interest? • How EU can stimulate investment and creating jobs? • Energy security in the EU. • Climate change in the EU. • The relationship between EU and Russia Federation. • Which direction should choose Ukraine? • Migration - the potential or the problem of the EU? • A deeper economic and monetary Union? • The EU politics towards Africa. • E-mobility as a new global race? • Could the EU be a stronger global actor? • Do we need big market? Integration between EU and USA.
20	Financial Accounting	5	Introduction to and key concepts within the field of financial accounting. The underlying concepts include: <ol style="list-style-type: none"> 1. The nature of accounting, management accounting and financial accounting, the users and usefulness of accounting information. 2. The financial statements: the balance sheet, the profit and loss account, the cash flow statement - their essence and basic elements. 3. Financial statement analysis. 4. The financial accounting and businesses decisions.
21	Financial Controlling	6	Introduction to and key concepts within the field of financial controlling. The underlying concepts include: essence of financial controlling in corporate, budgeting (components of the budget, budget processes, variance analysis), reporting for managerial decisions making.
22	Financial Mathematics	5	Simple and compound interest; Present value and future value; Annuities; Loans schedules of repayments; Investment appraisal; Valuation of securities
23	Fundamentals of Waste	4	The subject presents fundamental issues related to waste management, particularly the concept of circulating economy, the cradle-to-cradle concept and the definition of eco-innovation.

	Management		
24	Information Technology in Logistics	4	Introduction to and key concepts within the field of IT in logistics. The underlying concepts include: data, information and knowledge management, basics components of computer system and computer system and peripheral devices classification. Moreover, the issues of cloud computing, as well as EDI and RFID solutions for logistics are provided. Finally, the elements of designing and operating on-Internet of Things solutions are elaborated on.
25	Institutions and Sources of EU Regulations	4	The notion of EU. The character, aims and tasks of EU. The genesis and the historical development of European Communities. Institutions of European Communities. sources of community law. Structural principles of the community law. Basic features of the community law: the principle of the autonomy, the principle of the priority (of the precedence, the supremacy), the principle of direct applying the principle of the direct effectiveness (of direct effect). Protection of basic rights in community law. Applying community law by member states (interpretation of the domestic law in the context of EU law, decentralization of applying the principle of the full effectiveness of the EC law, the protection of the individual rights, the problem of the procedural and organization autonomy of membership states. Legal protection in European Community: European Court of Justice, Court of First Instance, Chambers of Court (competences). Kinds of direct complaints. Accusatory legitimation. Preliminary rulings of ECJ. Incidental control of norms. The control of international agreement. Temporary law protection. Common law in domestic courts.
26	Internal Audit	4	definition of Internal Audit; the Code of Ethics, Risk Management process in the organization (includes identification, evaluation and hierarchization of the risk)
27	International Marketing	6	Introduction to and key concepts within the field of international marketing. The underlying concepts include: the impact of cultural, social, political and economic factors on marketing strategie, standardization and adaptation of international marketin activities and marketing mix strategies of companies on international markets.
28	Logistics	6	Logistics preliminary information. Supply chain logistics management. The importance of logistics distribution. Production management in logistics. Reverse Logistics. Inventory management. Discussion of the relationship between the individual logistics' subsystems.
29	Logistics and Supply Chain Management	4	Logistics & Supply Chain Management. Dynamics of SCM. World-class best practices in SCM. Procurement and Outsourcing Strategies. Customer Relationship Management and Information Technology in SCM. SCM Performance Measures.
30	Logistics of Procurement, Production and Distribution	5	Concepts of logistics and distribution. Planning for logistics. Production planning. Procurement and inventory decisions .Operational management.
31	Macroeconomics	6	National Income and product accounts; Economic growth; Money and banking, Inflation, Financial markets; Government and fiscal policy; Unemployment; International trade and international finance
32	Management Accounting	5	Introduction to and key concepts within the field of management accounting. The underlying concepts include: essence of cost in corporate, elements of cost, clasifications of cost, cost allocation to products, cost-volume-profit analysis, pricing decisions, financial information for managerial decision making.
33	Marketing Plan	4	Knowledge and ability to apply the principles of the marketing plan. The education module includes the essence and steps of marketing planning process. Developing skills of using the knowledge to develop a marketing plan. The essence of marketing plan. Stages of marketing planning process. The steps of marketing planning process of a chosen company. Planning, implementing, evaluating, and reviewing of the result.
34	Innovation Management	6	Innovation will not be restricted to creativity and new technical ideas, but also take organizational aspects into account. The course is committed to providing an opportunity to learn to use some tools and news ways of thinking which are better suited to addressing complex problems and opportunities inherent in organisations today. In terms of method, the course will promote interactions between students and the teacher. Before each session, students will be expected to have read a chapter and/or article. During classroom sessions, students will work in groups to answer specific questions, and discuss what they have learned. Concepts and ideas will be illustrated with concrete examples. The students will be able to: 1) Understand the role of innovation and technical change in enterprise and national level economic performance 2) Understand the technological, human, economic, organisational, social and other dimensions of innovation 3) Explore and better manage the effects of new technology on people and work systems 4) Demonstrate that the effective management of technological innovation requires the integration of people, processes and technology 5) Recognize opportunities for the commercialization of innovation
35	Managing Sales Team	6	Sales in marketing mix. The process of selling and buying. Formulation of sales strategy. Organising of sales effort. Sales force recruitment and selection. Motivation of salesperson.

			Evaluation and control of the sales program.
36	Means of Transportation	6	General characteristics of means of transport. Road means of transport. Resistance of movement, fuel consumption, operating costs. Low and zero emission vehicles. Rail means of transport. Water means of transport. Air means of passengers and cargo transport. Mode selection criteria of kind of means of transport. Directions of development of the means of transport - world tendencies.
37	Methods and Techniques of Quality Management	4	Introduction to and key concepts within the field of methods and techniques of quality management. Quality management field includes management methods and analytical techniques, whose subject are pro-quality activities. Concepts of quality in organizations are based, in principle, either on norms and standards or on the concept of Total Quality Management. Selected methods of quality management are introduced, e.i. ISO 9001 standard, PDCA/PDSA improvement cycles and Kaizen. Selected techniques of quality management are introduced, e.i. Pareto chart, flowchart, cause and effect diagram (fishbone diagram), FMEA (Failure Mode and Effect Analysis) and QFD (Quality Function Deployment). The underlying terms include: quality, quality management, quality management system, Total Quality Management and Kaizen.
38	Organisational Behaviour	4	The course focuses on concepts and theories related to group dynamics, team development, organisation and leadership and lays a foundation for further discussion and analysis of aspects of leadership and organisational behaviour in contemporary organisations. Course topics: Nature and scope (features) of organisational behaviour. Effective communication within organisation. What is an effective way to communicate within an organisation? The role of motivation in organisational behaviour. Contemporary theories of motivation within organisation. Stress and well-being at work. How does employee stress affect the organisation? Influence processes in organisations: power, politics, leadership. The impact of leadership on organisational performance. Managing transitions: organisational culture and change. Building organisational culture that stimulates creativity and innovation. Relationships and partnerships within organisation. Partnerships: frameworks for working together. The importance of building strategic partnerships and relationships. How to build strategic partnerships & relationships? Managing cultural diversity. Diversity, diversity management, multiculturalism and cross-culture within organisation. Organisational conflicts: causes, effects and remedies. Conflict management in organisations. Conflict sand negotiation in larger business organisations.
39	Persuasion in Communication	6	During the course student will learn not only the psychological, neurobiological or sociological point of view on persuasion but the core of the course is to teach students how to persuade in any situation or how to prevent from being manipulated. Lots os techniques will be show.
40	Press, Radio and Television Law	4	1.Introduction to the problems of intellectual property protection. Historical development of intellectual property protection. The essence and meaning of intellectual property. Legal tradition of intellectual property protection and its doctrinal assumptions. Historical development of national and international protection measures. Current state of intellectual property protection development. 2. Sources of intellectual property. Intellectual and industrial property rights protection system. Berne Convention on copyright. The Stockholm Convention establishing WIPO. Roman Convention on the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations. The TRIPS Agreement. WTO agreements. Federal Paris Convention. The European Patent Convention. EU Patent Convention. 3. The concept of press law, radio and television. The nature, tasks and objectives of the press law, radio and television. Sources of the press law, radio and television 4. The Act on Access to Information. public. Ethics of the journalist profession. 5. Protection of intellectual property in Poland and in the European Union. Shaping European standards in the field of protection of rights. Protection of intellectual property in the functioning of the single market; issues of fair competition. 6. Claims for infringement of intellectual and industrial property rights. Violation of industrial and intellectual property. Civil law liability. Criminal responsibility. Administrative responsibility. 7. Limitation of exclusive rights. Exclusive right. Priority for exclusivity. Cancellation and expiration of exclusive rights.
41	Process Designing	6	1. Functional and process orientation in management, process approach, stages of enterprise process maturity. 2. Logistics processes and systems, definitions and classification, process models and standardization. 3. Process design, definition of design, tasks design, methods of design, process organization rules, principles of process organization in time, cycle time, serial, parallel and parallel-serial process organization, process design. 4. Process parameters, attributes, metrics, timing, timeliness, quality, cost, productivity, efficiency, bottlenecks, process monitoring. 5. Process improvement, process management, process control. 6. Process mapping, formalisms for mapping, Visio diagrams, IDEF methodology, ASME, FMEA of process, BMPP – Building of process flow model; 7. Process simulation – Process statics and dynamics, definitions of computer simulation, types, advantages and disadvantages.

			8. Simulation models validation and verification, experiments, statistical distributions, simulation software (Enterprise Dynamics, Dosimis, Flexsim).
42	Process Management	5	Process approach in the organization, steps in the process approach, benefits of process management, types of processes, mapping of process.
43	Project management	6	Introduction to and key concepts within the field of project management, especially: IPMA approach, PMI methodology, PRINCE2 methodology, AGILE approach. The underlying concepts include: description of project excellence and maturity, definition of projects, programs and portfolios, different points of view on the project lifecycle model and organizational contexts of projects. Moreover, during the course there are described different techniques and methods of project initiating, planning and controlling, among others: stakeholder analysis, risk analysis, goals defining, work structuring and scheduling, resource allocation analysis, budgeting, earned value analysis, etc.
44	Psychology of Communication	6	Ways of social perception, conditions of communication, verbal and non-verbal communication, emotions and attitudes in communication, sexual differences, efficiency factors and psychological skills in communication, causes of conflicts and barriers in communication, ways of conflict solving and negotiations
45	Psychology of Management	4	Place of psychology of management in the fields of psychology, ways of cognition functioning (types of mind, knowledge, intelligence, emotional intelligence), personality (the Big Five Theory and also self-concept and self-esteem), groups and group's phenomena, motivation and ways of motivation, characteristics of interpersonal communication, conflicts and dealing with conflict, decision making, stress and coping with stress, styles of management.
46	Public administration management	6	Introduction to and key concepts within the field of public administration, especially: Public Administration, New Public Management, New Public Governance. The underlying concepts include: description of the role of public institutions in economy, definition of public services, different points of view on the process of competition between territorial units. Moreover, during the course there are described different approaches to management in public organizations, like: process management, project management, task budgeting, territorial marketing, etc.
47	Public relations	4	The concept of marketing communication's tools. Corporate public relations and marketing public relations. Public relations' definitions, functions and goals. Public relations strategy. Public relations methods and techniques: media relations, internal relations. Lobbying. Sponsoring. Crisis management. Event marketing. Corporate identity and corporate image. Examples of organizations that implemented public relations in their strategy. The concept of marketing communication's tools. Corporate public relations and marketing public relations. Public relations' definitions, functions and goals. Public relations strategy. Public relations methods and techniques: media relations, internal relations, lobbying, sponsoring, crisis management. Event marketing. Corporate identity and corporate image. Examples of organizations that implemented public relations in their strategy. Corporate public relations and marketing public relations, public relations' definitions, functions and goals, public relations strategy, public relations methods and techniques (media relations, internal relations, lobbying, sponsoring, crisis management, event marketing, corporate identity and corporate image.
48	Quality management	5	On the courses, the following subjects are taught: Basic concepts of quality, quality controlling, consultation, quality assurance, total quality management, scientists who contribute to quality management, statistical quality management and service quality. 1) The concept of quality, the concept of quality control, Basic Topics in Quality 2) Factors Effecting Quality, Quality Sizes, Costs of quality 3) Based on Quality Concept: Consultation, Quality Controlling, Quality Security and Total Quality Management 4) Quality Gurus: Juran, Deming, Ishikawa, Crosby, Fiegenbaum ve Taguchi's Contributions in Quality Management 5) Definition of Total Quality Management and Basic Rules, Continuous Improvement, Customer-Focused, Leadership of Top Management, Quality Culture 6) Counteracting Approach, Measure and Statistic, Personnel Training, Cooperation with Suppliers, Join the Managing and Using Tools, 7) Culture Concept, Culture of Organization, Quality Culture and Values, 10) Importance of Leadership in Quality Management, Strategic Quality Leadership and Leadership Theories and Importance of Motivation in Quality Management, Motivation Theories, 11) Education Concept, Education and Organizational Improvement, In-Service Training, Education Types, Education in Quality Management, Determine the Education Needs 12) In Quality Improvement Statistical Quality Controlling, Tally Diagram, Histogram 13) Pareto Analysis, Cause and Effect Diagram, Scatter Plot, Control Table 14) Flow Charts and Brain Storming 15) Service Product, Differences of Product and Service, Services Classification, Importance of Quality in Services, Definition of Service Quality, Characteristics of Service Quality, Quality Components

49	Self-presentation	4	This course prepares students for a variety of academic and other situations in which formal presentations are required. Topics will include cultural conventions and speech, perceptions of others, verbal and nonverbal messages, and techniques of oral presentation and persuasion. Students will learn how to research, outline, and deliver short, informal presentations as well as longer speeches. Another goal is to expand student's abilities with computer mediated communication in order to better prepare them for future interviews and presentations online.
50	SMEs Management	5	The course has two main perspectives on SMEs – an internal perspective where the managing of SMEs is in focus, and the external perspective that looks at SMEs in their roles in economic development. Topics include: definition of SMEs; international comparison according to the GEM report (Global Entrepreneurship Monitor); competitive advantage in SMEs; strategic management for SMEs; corporate governance for competitive advantage in SMEs; managing people in SMEs; innovation in SMEs; diagnosing SME performance; networking among SMEs; SMEs and added value generation and the role of the SME sector in economic development; cultural aspects on SMEs; Polish SMEs and SMEs within Podkarpackie Voivodeship.
51	Standardisation and Quality Management Systems in Logistics	4	Standardisation and Management Systems in Logistics. Quality Policy/ Quality Management System Documentation. Evaluation of the selected Quality Politics, Quality Management Principles, Process Approach. Mapping of processes.
52	Statistics	5	Compilation and presentation of statistics data. Descriptive statistics (measurement of position, variability, asymmetry and concentration). Elements of the theory of estimation. Testing statistical hypotheses. Testing non-statistical hypotheses. Correlation and regression analysis
53	Strategic management	6	Introducing Strategy; The Environment – The Macro-environment, Industries and Sectors; The Environment – Industries and Sectors, Strategic Capability – VRIN and value chain, Strategic purpose, Culture, Business strategy, Corporate strategy and diversification, International strategies, Mergers, acquisitions and alliances. Organizing Strategy Implementation.
54	Strategic Management Fundamentals	4	Contemporary business models – concepts, examples, contingencies of business models developments. Organization's purposes, aims and targets. Value based management. Stakeholders and their expectations, value for stakeholders, managing by values, social responsibility. Methods of strategic analysis of organization's environment. Methods of strategic analysis of organization's resources and competences. Competitive (business) strategies and development (corporate) strategies. Performance measurement and strategy implementation. Complex analysis of strategy creation and implementation process – students teams' presentations
55	Trade and International Freight	5	The concept of fairs and exhibitions, their typology and functions, trade fairs and exhibitions in the company's marketing communication system, managing, planning and preparing participation in fairs. International trade and exhibitions.
56	Waste Management	5	The subject presents fundamental issues related to waste management, particularly the concept of circulating economy, the cradle-to-cradle concept and the definition of eco-innovation.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany wg lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować wg. przykładowego wzoru:

Spis załączników odnoszących się do tekstu Raportu samooceny - zarządzanie

1. Załącznik 1.1. Strategia Politechniki Rzeszowskiej.
2. Załącznik 1.2. Strategia Rozwoju Wydziału Zarządzania
3. Załącznik 1.3. Działalność naukowa Wydziału Zarządzania PRz
4. Załącznik 1.4. Skład Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania.
5. Załącznik 1.5. Uchwała Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej nr 14/2015 z dnia 13 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia strategii rozwoju Wydziału Zarządzania na lata 2015-2024.
6. Załącznik 1.6a. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – przedmioty wspólne
7. Załącznik 1.6b. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – Zarządzanie finansami
8. Załącznik 1.6c. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – Zarządzanie jakością
9. Załącznik 1.6d. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – Nowoczesny marketing
10. Załącznik 1.6e. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – Zarządzanie projektami
11. Załącznik 1.6f. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie I stopnia – Zarządzanie międzynarodowe
12. Załącznik 1.7a. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – przedmioty wspólne
13. Załącznik 1.7b. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – Rachunkowość w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw
14. Załącznik 1.7c. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – Start-up - kreowanie innowacyjnego biznesu
15. Załącznik 1.7d. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – Profesjonalny menedżer
16. Załącznik 1.7e. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – Zarządzanie zespołem projektowym
17. Załącznik 1.7f. Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku zarządzanie II stopnia – Komunikacja w biznesie
18. Załącznik 2.1. Zarządzenie nr 27/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia liczebności grup studenckich poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych.
19. Załącznik 2.2. Ramowy program praktyk studenckich dla kierunku zarządzanie na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej
20. Załącznik 2.3. Wykaz podmiotów, w których studenci studiów I stopnia odbywali praktyki.
21. Załącznik 2.4. Zarządzenie nr 4/2013 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 23 stycznia 2013 r., w sprawie zasad organizacji praktyk dla studentów Politechniki Rzeszowskiej.
22. Załącznik 3.1. Uchwała Nr 43/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustalenia warunków oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2019/2020.
23. Załącznik 3.2. Uchwale Nr 85/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie dostosowania uchwały 43/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 24 maja 2018 r.

- w sprawie ustalenia warunków oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
24. Załącznik 3.3. Uchwale Nr 33/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały 85/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie dostosowania uchwały 43/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustalenia warunków oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
  25. Załącznik 3.4. Zarządzenie nr 17/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 14 maja 2019r. w sprawie powoływania komisji rekrutacyjnej, zakresu obowiązków i zadań związanych z rekrutacją na studia wyższe oraz zasad wynagradzania
  26. Załącznik 3.5. Zarządzenie nr 19/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie powołania Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na czas prowadzenia rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2019/2020.
  27. Załącznik 3.6. Uchwałą nr 86/2018 Senatu PRz z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia na Politechnice Rzeszowskiej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach akademickich od 2019/2020 do 2022/2023.
  28. Załącznik 3.7. Uchwała nr 29/2016 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 19 maja 2016 r., w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Politechnikę Rzeszowską w latach akademickich od 2017/2018 do 2020/2021
  29. Załącznik 3.8. Uchwała nr 52/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów wyższych w Politechnice Rzeszowskiej
  30. Załącznik 3.9. Uchwała nr 51/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania organizacji potwierdzania efektów uczenia się do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
  31. Załącznik 3.10. Zarządzenie nr 22/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 21 lipca 2014 r., w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.
  32. Załącznik 3.11. Zarządzenie nr 38/2013 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 13 września 2013 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów.
  33. Załącznik 3.12. Zarządzenie nr 83/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania oraz archiwizacji prac dyplomowych na Politechnice Rzeszowskiej.
  34. Załącznik 3.13. Procedura antyplagiatowa oraz zasady archiwizowania prac w systemie APD na Wydziale Zarządzania.
  35. Załącznik 3.14. Losy absolwentów.
  36. Załącznik 4.1. Osiągnięcia dydaktyczne Wydziału Zarządzania.
  37. Załącznik 4.2. Aktywności pracowników i studentów Wydziału Zarządzania.
  38. Załącznik 4.3. Działalność Kół Naukowych
  39. Załącznik 4.4a. Zarządzenie nr 48/2013 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie Regulaminu parametrycznej oceny nauczycieli akademickich Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza.
  40. Załącznik 4.4b. Zarządzenie nr 40/2015 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 21 października 2015 r. w sprawie zmian w Regulaminie parametrycznej oceny nauczycieli akademickich Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza oraz ogłoszenia jednolitego tekstu regulaminu.

41. Załącznik 4.4c. Zarządzenie nr 34/2018 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie zmian w Regulaminie parametrycznej oceny nauczycieli akademickich Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza.
42. Załącznik 4.4d. Zarządzenie nr 67/2018 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie zmian w Regulaminie parametrycznej oceny nauczycieli akademickich Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza.
43. Załącznik 5.1. Ankieta organizacji studiów
44. Załącznik 5.2. Ankieta organizacji studiów - uzupełnienie
45. Załącznik 7.1. Wykaz zagranicznych konferencji naukowych, w których uczestniczyli pracownicy Wydziału Zarządzania PRz.
46. Załącznik 8.1. Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz – Załącznik do Zarządzenia Nr 56/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 29 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Rzeszowskiej Regulaminu Przyznawania Świadczeń Pomocy Materialnej dla Studentów i Doktorantów Politechniki Rzeszowskiej.
47. Załącznik 8.2. Zarządzenie nr 49/2018 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 17 września 2018 r. zmieniające zarządzenie nr 56/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 29 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Rzeszowskiej Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Rzeszowskiej z dnia 29 września 2017 r.
48. Załącznik 8.3. Zarządzenie nr 55/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania wsparcia w ramach dotacji budżetowej na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.
49. Załącznik 8.4. Zarządzenie nr 37/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej w z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych.
50. Załącznik 8.5. Zarządzenie nr 23/2018 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 18 maja 2018 w sprawie zmiany zarządzenia nr 37/2017 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych.
51. Załącznik 10.1. Zarządzenie Nr 1/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Rzeszowskiej.
52. Załącznik 10.2. Zarządzenie nr 21/2014 Rektora PRz z dnia 4 lipca 2014 r. w sprawie oceny programów kształcenia i weryfikacji efektów kształcenia.